ҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 161 (11759)
1968 оной
июлиин 11,
четверг

сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Индиин президенттэй уулзалга

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон СССР-эй правительствын уряалаар Советскэ Союз албанай хэрэгээр ерэһэн Индиин президент доктор Закир Хусейнтэй СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин июлиин 9-дэ Кремльдэ уулзаба.

Совет-индиин хани барисаае саашадань хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ талаар бии байһан арга боломжонуудые хэрэглэхэ, совет-индиин хани харилсаанууд тухай һанамжа бодомжонууд тухайдаа советскэ хүтэлбэрилэгшэд, президент доктор Закир Хусейн хэлсэн хөөрэлдэбэ. Хөөрэлдөөниинь хани барисаанай оршон байдалда болобо. Мүн уласхоорондын байдалай зарим шухала асуудалнууд тухай хөөрэлдөөн болоо.

(ТАСС).

СССР-ЭЙ БҮХЫ БАГШАНАР, АРАДАЙ ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД, ТҮРЭЛХИД БА ОЛОНИИТЭДЭ БАГШАНАРАЙ БҮХЭСОЮЗНА СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУДАЙ

ХАНДАЛГА

…идэтэ нүхэдүүд!

…вет арад Агууехэ Октябриин …алис революциин табин жэлэй …ута ойе тэмдэглээд, коммунис …гуулалтын бүхы һалбаринуудта … амжалтануудые угаа ехэ эдэб…шээлтэйгээр, барагдашагүй эр…риггтойгоор туйлажа байна.

…ветскэ Союзай ба бүхы социалис …удай арадуудай шухала аша ту… уласхоорондын коммунис ба …мэришэнэй хүдэлөөнэй аша ту… бүхы дэлхэй дээрэ эб найрам…аршалан хамгаалха, бэхижүүл…аша туһые хүтэлбэри болгон, …унис парти, Советскэ прави…тво амгалан ёһоной гадаадын …ика шууд сэхээр бэелүүлнэ.

…ммунис партиин, Советскэ пра…ьствын дотоодын ба гадаадын …икые ороной багшанарай, ара…гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэг…й зүгһөө багшанарай бүхэсоюз…ъезд бүрин хүсэдөөр һайшаана, …наар дэмжэнэ.

…ммунис партиин хүтэлбэреэр …скэ Союзда гүн гүнзэгыгөө ба …сынгаа талаар үзэгдөөгүй ехэ … хубисхал бэелүүлэгдэһэн бай… …унда ба дээдэ эрдэмдэ һураха … арга боломжо бүхы совет хү…э хангадаг гэгээрэлэй үнэхөө… демократическа гурим хүн ту…эй түүхэдэ анха түрүүнээ бай…дза. Найман жэлэй уялгата …сал хаа хаанагүй бэелүүлэг… бүгэдэ нийтын дунда һуралсал…жан орохо бэлэдхэл хэгдэжэ …

…вет һургуулиие саашадань хүг… талаар КПСС-эй программаар, …скэ Союзай Коммунис партиин … съездээр табигдаһан шухалын … асуудалнуудые багшанарай …юзна съезд зүбшэн хэлсээ. …хы эрдэмэй дунда һургуулиин …эриие саашадань һайжаруулха … КПСС-эй ЦК-гай. СССР-эй …трнүүдэй Соведэй 1966 оной …ин 10-най тогтоолые бэелүүл…рүүшын дүнгүүдые съезд гар…

…ража ябаа үетэниие амжалта…р һургаха ба хүмүүжүүлхэ …э багша гол үүргэ дүүргэнэ. …түмэн багшанар һанал бодол …дэг, ажал хүдэлмэри дабшуул…артиин үзэл сурталые бүхы … зоной дунда нэбтэрүүлдэг …ат болодог гэжэ В. И. Ленин …һэн. Ургажа ябаа үетэниие …нис ёһоор хүмүүжүүлхэ, үргэн …рад зоной дунда ниитэ-полити…ехэ хүдэлмэри хэхэ гээшэ баг…шын нангин, һайн һайхан үүргэнь болоно.

Совет багшанар хадаа интеллигенциин томо, хоёр миллионһоо үлүү тоото отряд, ороной соёл сурталай угаа ехэ хүсэн болоно. Марксистско-ленинскэ теориие гүнзэгыгөөр шудалха, өөрынгөө политическэ ба научна эрдэмэйнгээ нөөсые хододоо баяжуулха, наука, техникын ба культурын бүхы шэнэ туйлалтануудые мэдэдэг байха гээшэ багша бүхэнэй уялга болоно. Багша юумэ һайнаар мэдэдэгээрээ, бүхы ябадал ба ябуулгануудаараа, ниитынгээ байдалаар һурагшадта, тэдэнэй түрэлхидтэ, дүтэ шадарайнгаа хүн зондо эрхим үльгэр жэшээ боложо үгэхэ ёһотой. Һурагшадта, тэдэнэй түрэлхидтэ, дүтэ шадарай хүн зондо эрхим жэшээ харуулалга багшын амжалгатайгаар хүдэлхэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Һургуулиин шэнэ программануудай удхые, һургалга ба хүмүүжүүлгын таатай һайн, научна талаараа үндэһэлэн баримталагдаһан онол аргануудые гүнзэгыгөөр шудалха гээшэ багшын амжалтатайгаар хүдэлхэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно.

Совет багшанарай ажал хүдэлмэридэ багшанарай бүхэсоюзна съездэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалга соо, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй съезд дээрэ хэлэһэн үгэ соо үндэр сэгнэлтэ үгтөө, саашанхи үедэ багшанарай хэхэ хүдэлмэриин үргэн программа хараалан тодорхойлогдоо. Энэ программые хүсэдөөр бэелүүлхэ гээшэ манай түрүүшын ээлжээнэй уялга болоно.

Арадай багша тухай, тэрэнэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүд тухай, нэрэ хүндыень дээшэлүүлхэ тухай, тэрэнэй ажал бүри зүбөөр хэрэглэхэ тухай Коммунис парти, Советскэ правительство тусгаар анхарал хандуулна, эсэгэ ёһоной оролдолго гаргана. Энээниие совет багшанарай ехэ отрядта Социалис Ажалай Геройн дээдэ нэрэ зэргэ олгоһон ушар шэнээр харуулжа үгэнэ.

Һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин түхэл янза ба онол аргануудые сас үргэлжэ нарижуулан һайжаруулхыень, совет һургуулиин, педагогическа наукын дүй дүршэлөөр олдоһон бүхы үнэтэ юумые шадамараар хэрэглэхыень, ажабайдал дээрэһээ, коммунис байгуулалтын дүршэлһөө гараһан шэнэ, түрүү юумэнүүдые бүхы хэмжээгээр дэмжэхыень, хүгжөөхыень уряалан, багшанарта, хүмүүжүүлэгшэдтэ, арадай гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ багшанарай бүхэсоюзна съезд хандана.

Залуу багшанарые бэлэдхэлгэдэ арадай гэгээрэлэй органууд, багшанарые бэлэдхэдэг һургуулинууд тусгаар ехэ анхарал хандуулха, гүнзэгы ехээр һонирхохо зэргэтэй. Университедүүдэй, педагогическа институдууд болон училищинуудай профессорнүүд, һурагшанар өөһэдынгөө шабинарые бүри ехэ дуратайгаар ба үрэ ехэтэйгээр һургаха ба хүмүүжүүлхэ, һайн мэргэжэлтэдые, ёһотойл багшанарые бэлэдхэхэ гэжэ батаар найдажа байһанаа съезд элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Коммунис байгуулалтын мүнөөнэй шатада дунда һургуулиин ба багшын үмэнэ ехэ, харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Тэдэнэй эгээн шухалань гэхэдэ, бүгэдэ ниитын дунда һуралсал бэелүүлгэ болоно. Научно-техническэ, социальна угаа түргэн дэбжэлтын үедэ зайлашагүй шухала болоһон бүгэдэ ниитын дунда һуралсал ургажа ябаа үетэнэй али бүхы талаараа хүгжэлгые, коммунизмые эрхимээр байгуулагшадые бэлэдхэлгые хангаха үүргэтэй. Дунда һуралсал хүгжөөхэ хэрэгтэ тусхай дунда һургуулинууд, профессионально-техническэ училищинууд мүн лэ горитой туһа нэмэри оруулалсаха байна.

Дунда һургуулинуудай, бусад дунда һуралсалай газарнуудай тоо саашадань олон болгохын, 1970 он хүрэтэр орон дотор ургажа ябаа үетэнэй бүгэдэ ниитын дунда һуралсал гол түлэб амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада олониитэтэй хамта эгээн лэ ехэ хүсэлэл оролдолго гаргахыень арадай гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдые багшанарай бүхэсоюзна съезд уряална.

Юрэнхы эрдэмэй, ажалай, политехническэ һургуулиин һуралсалай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ шухала байһанда совет багашанарай тусгаар анхаралые парти, правительство хандуулдаг. Наукануудай үндэһэ һуурииие һурагшадта бата бэхеэр ойлгуулха; тэдэниие коммунис ушар ёһо һайнаар мэдэдэг болгохо; ажабайдалда, мэргэжэлые зүб һайнаар шэлэн олохо, ажалай ба ниитын эдэбхитэй ажал ябуулга хэхэ хэрэгтэ залуушуулые бэлэдхэхэ — нимэ шухалын шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ багша бүхэн гол хүсэлэл оролдолгоёо зорюулха үүргэтэй.

Һургуулиин үмэнэ орёо зорилгонуудай табигдажа байһанһаа, илангаяа һуралсалай шэнэ түсэбүүд болон программануудта оролгоһоо уламжалан, хүтэлбэриин шадабари болон онол аргануудые үндэһөөрнь һайжаруулха, эмхидхэлэй-педагогическа бүхы хүдэлмэриин хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ, мэргэжэл ба багшынгаа шадабариие нарижуулан һайжаруулгадань багшанарта туһаламжа үзүүлгые шангадхаха эрилтэ арадай гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табигдана.

Соёл сурталай талаар сэбэр сэхэ, һайн абари заншалтай, элүүр энхэ бэетэй шэнэ үетэниие хүмүүжүүлхэ тухай Советскэ Союзай Коммунис парти тусгаар оролдолго гаргана. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев манай съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ онсолон тэмдэглээ һэн. Совет һургуули юрын эрдэмтэй хүниие һургажа гаргаад хизаарлаха ёһотой бэшэ юм. Тэрэ хадаа политическэ эрдэмтэй, коммунизмын хэрэгэй түлөө соёл сурталай талаар этигэл түгэлдэр тэмсэлшэдэй һургуулиһаа гарахын түлөө харюусалгатай. Коммунис обществын хүниие ургуулан хүмүүжүүлхэ гээшэ һургуулидахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шэнжэ шанар, онол арга ба түхэл маягуудта гүнзэгыгөөр, харюусалгатайгаар хандаха эрилтэ табина.

Суртал бодолой талаар этигэл түгэс байдагаар залуушуулые хүмүүжүүлгые саашадань һайжаруулха зорилго социалис ба капиталис байгуулалтануудай хоорондо соёл сурталай хурса тэмсэлэй боложо байһаар мүн лэ тодорхойлогдоно. Мүнөөнэй дэлхэй дээрэ хоёр: үнэхөөрөөл научна, түрүү, энэрхы ёһоной, коммунис суртал бодолой ба научна бэшэ, хархис, хүн түрэлтэндэ харша буржуазна хорото үзэл бодолой хоорондо тэмсэл болоно. Хүдэлмэришэн ангиин ба буржуазиин хоорондо ангиин талаар эбсэлгын байжа шадалгүй шэнги, соёл сурталай талаар эвхэ тайбанаар зэргэ оршон байхын аргагүй гэжэ бидэнэр гүнзэгыгөөр мэдэрнэбди. Совет хүнүүдтэ, илангаяа залуушуулда муу нүлөө үзүүлхые буржуазна номнолшодой һэдэдэг, хуушанай үлэгдэлнүүдые, мухар һүзэгые һэргээхые, национализмые болон хара амяа хараад ябалгые һүжэрөөхые, арадуудай хоорондо хёмороо гаргахые эрмэлзэдэг байһые мүн лэ хараада абангүй гаража болохогүй.

Һурагшадые һургаха ба коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ниитын эрдэм наукын удха шанар мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр ургаа. Гуманитарна ба естественно-математическа эрдэм наукые заажа, һурагшадые үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлхэдээ, багша предмедэй логикын таараалдалые худхуулангүйгөөр тодорхой баримтанууд болон жэшээнүүд дээрэ совет арадай туйлалтануудые үнэмшэстэйгөөр харуулха ёһотой.

Совет патриотизмын үндэр дээдэ мэдэрэлтэйгээр үхибүүдые хүмүүжүүлхын тулада бүхы арга хэрэгсэлнүүдые, илангаяа аха үетэнэй дүй дүршэлые, манай арадай гайхамшагта революционно ба ажалай заншалнуудые хэрэглэхэ угаа шухала болоно. Мүнөөнэй һургуулиинхид ороной ерээдүйн эзэд болоно, тиимэһээ коммунизмын түлөө совет арадай тэмсэлые өөһэдымнай шэн зоригтойгоор ажаллаха зэргэтэй хэрэг болоно гэжэ һурагшад ойлгохо зэргэтэй. Советскэ Союзай бүхы арадуудай аха дүүгэй нэгэдэлтэй байха, социалис оронуудай ажалшадтай хани барисаатай тэдэнэй байха, колониализм ба капиталай засагта эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгэй, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байһан бүхы арадуудтай талархалтай байха халуун мэдэрэлтэйгээр һурагшадые үдэр бүхэндэ эсэшэ сусашагүйгөөр хүмүүжүүлхэ шухала.

Маанадта харша абари заншалда эсэргүү доботолхы тэмсэлые эдэбхитэй болгохо, журам алдаһан, социалис байдалай ёһо гурим эбдэһэн, һуралсалда, олониитэдэ ашатай туһатай хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандаһан бишыханшье баримтые шангаар зайсуулха гээшэ багшанарай түрүүшын ээлжээнэй уялга болоно. Программануудаар тодорхойлогдоһон эрдэм мэдэсые һурагша бүхэн ойлгохоһоо гадна, харин тэдэниие өөһэдынгөө хэрэгүүдтэ, ябалалда сас үргэлжэ хүтэлбэри болгохонь шухала. Ажалда коммунис ёһоор хандалга, ниитын зөөриин бүрин бүтэн байха тухай оролдолго, коллективизм ба нүхэрэй ёһоной ехэ мэдэрэл, социалис ёһоной энэрхы сэдьхэл, дайшалхы атеизм, үнэн сэхэ байлга, ниитын гурим эбдэгшэдтэй, хуушанай үлэгдэлнүүдэй бусад үзэгдэлнүүдтэй эбсэшэгүй байлга — манай ёһо заншалай нимэ шухала нормонууд залуу хүн бүхэнэй ёһотойл абари заншалынь болохо зэргэтэй.

Үйлэдбэриин коллективүүдтэй һургуули холбоо барисаагаа али болохоор дээшэлүүлхэ ёһотой. Ехээр хүгжэнги техникэ ба технологигой мүнөөнэй промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин үндэһэ һууринууд тухай һургуулиие дүүргэжэ гарагшадай үргэн ойлгомжотой байлгые туйлаха угаа шухала болоно. Һурагшадай мэргэжэл зүбөөр шэлэн олохо талаар горитойхон, гүнзэгы хүдэлмэри арадай ажахын мэргэжэлтэдэй туһаламжатайгаар ябуулха шухала. Политехническэ эрдэм мэдэсэтэй, ажалай талаар хүмүүжэнги байха зорилгоор техническэ ухаалан зохёолгые, юннадуудай ба туршалгын хүдэлмэриие, һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай түрүү дүй дүршэлые али болохоор урмашуулха, дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Класснаа гадуур ба һургуулиһаа гадуур хэгдэдэг бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха, элдэб кружогуудые, бүлгэмүүдые, һонирхолойнь талаар байгуулагдаһан һурагшадай нэгэдэлнүүдые үргэдхэхэ, үүсхэл гаргахын, зохёон байгуулхы бодолнуудые хэлэхын, эдир багашуулай оюун бэлиг ба шадабариие хүгжөөхын тулада шадаал һаа ехэ таарамжатай эрхэ байдал бии болгохо гээшэ һургуулиин гол зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ съезд тоолоно. Үхибүүдтэ эсэгэ ороной ба дэлхэйн соёл культурын баялигуудые ойлгуулха, гоё һайхан юумые зүбөөр ойлгохо үзэл ба гол ёһо хүмүүжүүлхэ, культурын памятнигуудта, арадай аман зохёолдо, хүгжэмэй, литературын, уран зурагай зохёолнуудта гүнзэгы ехэ хүндэтэйгөөр хандаха ябадал хүмүүжүүлхэ гээшэ багша бүхэнэй һайн һайхан, хүндэтэй уялга болоно. Һурагшадые хүмүүжүүлхэ шухалын шухала арганууд бологшо туризмые, хизаар ороноо шэнжэлэлгые үргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэй.

Ургажа ябаа үетэниие махабадай талаар габшагай солбоноор хүмүүжүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Һургуулида үнгэргэгдэдэг махабадай соёл хадаа хамагай түрүүндэ бүхы һурагшадай хүгжэлтэ ба бэеын элүүр тухай оролдолго боложо үгэнэ. Үхибүүдэй һайн һайхан ёһо заншалтай, дура зориг ехэтэй байхын тулада спортивна занятинууд эдэбхитэйгээр хэрэглэгдэхэ зэргэтэй. Элүүр энхэ, габшагай солбон залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ зорилго шиидхэхэдээ, һургуули элүүрые хамгаалгын, физическэ культурын ба спортын хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө сас үргэлжын туһаламжа хүлеэнэ.

Һурагшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэнь һургуулиин, багшанарай ханин, туһалагшань ленинскэ комсомол хододоо байгаа, байһааршье. Зургаа миллион шахуу һурагшад ВЛКСМ-эй зэргэдэ оронхой. Бүхэсоюзна пионернүүдэй организаци өөрынгөө зэргэдэ хорин гурба миллион эдир ленинецүүдые нэгэдүүлдэг. Комсомолой ба пионернүүдэй организацинууд һургуулинуудта удха түгэлдэр, олон янзын хүдэлмэри ябуулдаг, партиин суртал бодолдо үнэн сэхэ байлгые, эрдэмдэ һураха эрмэлзэлгые үхибүүдтэ хүмүүжүүлдэг, ажалда, олониитэдэ ашатай туһатай эдэбхитэй ажал ябуулгада тэдэниие хабаадуулдаг. Багшанар, педагогическа коллективүүд хадаа һурагшадай эдэ ниитын организацинуудай туһаламжада үдэр бүхэндэ түшэглэхэ, тэдэнэй нэрэ хүндые дэмжэхэ, комсомолецууд ба пионернүүдтэ улам ехэ этигэл найдабари үзүүлхэ, һурагшадай коллективэй ажабайдалай асуудалнуудые бэеэ даагаад шиидхэхэ арга олгохо үүргэтэй. Пионернүүд ба комсомолшуудай хэрэгүүдтэ багшанарай гүнзэгы ехээр һонирхолго, һурагшадай коммунис организацинуудай гол ёһонуудые, хуулинуудые ба бэеэ даагаад үүсхэл гаргадаг заншалнуудые хүндэлэлгэ һургуулидахи комсомолой ба пионернүүдэй организацинуудай амжалтатайгаар хүдэлхэ, тэдэнэй үүсхэл ба бэеэ даанги байлгые хүгжөөхэ зайлашагүй шухала эрхэ нүхэсэл болоно.

Бүлэ дотор хүүгэдые зүбөөр хүмүүжүүлгэ түрэлхидэй, бүхы наһа гүйсэгшэдэй өөһэдынь жэшээ харуулга үхибүүдэй зүбөөр ургаха, тэдэнэй һанал бодол, ажал ябуулгын, об-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй 1968 оной июлиин 5-най тогтоол

СССР-эй ХАРА МЕТАЛЛУРГИИН ПРЕДПРИЯТИНУУДТА ХҮДЭЛЖЭ БАЙҺАН, АШАГЛАЛГАДА ҮГТЭХӨӨР ХАРААЛАГДАҺАН АГРЕГАДУУДАЙ ТҮХЕЭРЭЛГЭНҮҮДЫЕ ТҮРГЭНӨӨР ХҮДЭЛГЭХЫН ТУЛА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨ ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ ГЭҺЭН БАРУУН СИБИРИИН МЕТАЛЛУРГИЧЕСКА ЗАВОДОЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ ҮҮСХЭЛ ТУХАЙ

СССР-эй хара металлур… предприятинуудта хүдэл… байһан, ашаглалгада үгтэ… хараалагдаһан агрега…дай түхеэрэлгэнүүдые түр…р хүдэлгэхын тула социа… мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэ… Баруун Сибириин метал…ическа заводой коллекти… үүсхэлые һайшааха.

Энэ үнэтэ үүсхэлые үргэ… дэлгэрүүлхын, агрегадуудай, участогуудай, цехүүдэй бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ шухала арга нүхэсэлнүүдые хангахын тула шухала тодорхой хэмжээ ябуулга бэелүүлхын, промышленностиин предприятинуудта хүдэлгэхөөр хараалагдаһан түхеэрэлгэнүүдые ашаглаха хэрэг һаатуулжа байһан шалтагаануудые зайсуулхын, ороной түрүү предприятинуудтахи түхеэрэлгэнүүдые болзорһоонь урид ашаглалгаар бии болоһон дүй дүршэл һайнаар хэрэглэхэ хэмжээнүүдые абахыень СССР-эй Хара металлургиин министерствэдэ, Металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-да, промышленностиин бусад һалбаринуудай министерствэнүүд болон профсоюзуудай ЦК-нуудта даалгаха.

3. Промышленностиин предприятинуудта агрегадууд болон цехүүдтэ ашаглагдахаар хараалагдаһан түхеэрэлгэнүүдые хүдэлгэжэ эхилхэ болзорыень хороохын тула коллективүүдэй хүдэлмэришэдые элсүүлхэ, энэ шухала хэрэгтэ алибаа туһаламжа үзүүлхэ эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхыень компартинуудай ЦК-нуудта, союзна республиканuудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, партийна, соведэй, профсоюзай болон комсомолой организацинуудта дурадхаха.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

ВЦСПС

…НГОЛОЙ НҮХЭД МОСКВА ЕРЭБЭ

МОСКВА, июлиин 9. (ТАСС). Хани барисаанай Советскэ Союзай бүлгэмэй, совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй уряалаар МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Центральна Соведэй бүлгэмэй президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Ц. Пунцагноров түрүүтэй эб найрамдалай хани барисаанай Монголой организацинуудай федерациин, монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй делегаци Москва ерэбэ. Монголой Арадай революциин 47 жэлэй ойтой дашарамдуулан, июлиин 10-һаа 20 болотор совет-монгол хани барисаанай декада болохо юм. Энээндэ тус делегаци хабаадалсахаяа ерэбэ.

БАЯРАЙ СУГЛААН

…гэлдэр КПСС-эй обкомой Ехэ …отор Монголой Арадай рево… …н илан мандаһаар 47 жэлэй …орюулагдаһан баяр ёһололой …ской суглаан болобо.

…э суглаанда хабаадалсахаяа …дай АССР-эй хани хүршэ …-эй Сэлэнгэ ба Булган аймагай түлөөлэгшэд ерэһэн байна. …гэ айлшадай сценэ дээрэ га…а суглаашад баяр ёһололоор … ташан угтаба.

…р ёһололой суглаае Улаан… городской Соведэй гүйсэд…комитедэй түрүүлэгшэ А. С. …новэй нээхэдэнь, Монгол Ара…а Совет гүрэнэй гимнын ира…аялга зэдэлбэ.

…голой Арадай революциин …лэй ойдо зорюулһан элидхэл …-эй Улаан-Үдын горкомой …тарь С. В. Ангапов хэбэ. …ань Улаан-Үдын локомотив…ногой машинист нүхэр Ю. В. …анцев республикын түмэр замшадай үмэнэһөө МНР-эй хүндэтэ айлшадые хани халуунаар амаршалба. Зүүн-Сибириин гүрэнэй культурын институдай студент Светлана Давиденко монгол-совет студентнэрэй хани халуун барисаан тухай үнэн зүрхэнэй үгэнүүдые хэлэбэ.

МНРП-гэй Сэлэнгын айкомой секретарь, монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй Сэлэнгэ аймагай отделениин түрүүлэгшэ нүхэр Жамсаранай трибунада гарахада, суглаанда хабаадагшад үни удаан альга ташалгаар угтаба. Нүхэр Жамсаран амаршалгын үгэ хэлэһэнэйнгээ удаа совет-монгол хани барисаанай дурасхаал болгон городой хүтэлбэрилэгшэдтэ модон дээрэ һиилэһэн В. И. Ленин ба Сүхэ-Баатар хоёрой ехэ зураг барюулба. Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй Булган аймагай отделениин харюусалгата секретарь Намсарай Турбазар мүн лэ амаршалгын үгэ хэлээд, дурасхаалта бэлэгүүдые барюулһан байна.

КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь нүхэр В. Н. Башкеев, Зүүн-Сибириин технологическа институдай проректор, техническэ эрдэмэй кандидат нүхэр В. Н. Бильтриков гэгшэд совет ба монгол арадуудай хани барисаанай улам хүгжэжэ байһаниие элирхэйлһэн үгэнүүдые хэлэбэ.

Монголой Арадай революциин илаһаар 47 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Сэлэнгэ, Булган, Хүбсүгүл аймагуудай, мүн Дархан хотын ниитэ олон ажалшадые халуунаар амаршалһан телеграммануудые городой ажалшадай үмэнэһөө суглаанда хабаадагшад баталан абаба.

Монголой Арадай Республикын хүршэ аймагуудһаа манай хотодо айлшаар ерэһэн хүндэтэ нүхэдтэ баярай тэмдэг болгон Ленинэй портрет нүхэр Жамсаранда городой хүтэлбэрилэгшэд барюулба. Мүн делегацинуудай гэшүүд бүхэндэ гарай бэлэг баяр баясхалангай оршон байдалда барюулагдаба.

Ехэ һүнэй түлөө тэмсэл

ҮРГЭН ЯРУУНАДАА СУУРХАНХАЙ

Сэлгеэ һайхан нуурнуудтай Яруна нютаг байгаалингаа баялигаар магтуулхаһаа гадна, ажалша бэрхэ зонойнгоо ажал хэрэгээр республика дотороо суурхадаг. Ерээдүйн гэрэлтэ һайхан коммунизм байгуулгада өөһэдынгөө хубитые оруулжа, нютагаа суурхуулдаг эндэхи ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл ондоошье нютагайхидай халан абамаар юм.

Амжалтата ажалаараа аймаг соогоо магтуулагшадай нэгэн болохо Яруунын совхозой дүрбэдэхи отделениин һаалишан Балма Цыденовна Ванчиковагай ажал тухай хөөрэхэ юумэн олон.

Нүхэр Ванчикова 1964 онһоо һаалишанаар хүдэлмэрилнэ. Энэ ажалда ороһонойнгоо хойто жэлынь совхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан Балма Дылыковае хүсэжэ, үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааһан байна. Урзанда үнеэн бүриһөө 2223 литр һү һааһан. Нёдондо Балма Цыденовна үнеэн бүриһөө 2450 литр һү абажа, аймаг соогоо түрүүлжэ гараа.

Энэ һаалишанай мүнөөшье жэлэйнь ажалай дүн һайн. Байгша оной табан һарын туршада үнеэн бүриһөө 1045 литр һү абажа, аймаг соохи мүрысөөндэ эрхимлэнхэй. Нүхэр Ванчиковагай ахалагша һаалишанаар хүдэлмэрилдэг фермынхид мүн малай үбэлжэлтын үедэ үнеэн бүриһөө 1032 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ.

— Гансал зунай сагта ехэ һү абахые оролдонгүй, мүн үбэлжэлгыншье үедэ үнеэдэйнгээ һү шэмые дээшэлүүлхые хүсэдэгбди. Һая тугаллаһан үнеэдые оло дахин һаахада хожомоо һүтэй мал болодог хадань, тугаллаһан үдэрһөөнь эхилжэ сүүдхэдэ 3—4 дахин шабхадаһа үлөөнгүй һаадагби. Тиихэдэ үнеэд зөөлэн хүхэтэй боложо, бэлээр эбилдэг,— гэжэ нүхэр Ванчикова хөөрэнэ.

Үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүхэнэй һү шэмыень харалсажа, тэжээл үгэдэг заншалтай. Жэшээнь, үнгэрэгшэ үбэл харууһалжа байһан үнеэн бүридэ сүүдхэдэ 5 килограмм буйлуулатдаһан һолоомо, 2,5 килограмм талха тарянай зүйл хүртэһэн. Үнеэдтээ һаамайнь зэргээр 15—40 килограмм силос үгэдэг. Тэрээнһээ гадна, түрэхэ үнеэдтээ үдэрэй 20 грамм минеральна тэжээл эдюулнэ.

— Тэжээл зүбөөр хэрэглэхэһээ гадна, түрэхэ гунжадые зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалһанай ашаар һүтэй үнеэдтэй болооб гэжэ һанагшаб. Харууһалжа байһан бүлэг үнеэдэйнгээ шэмэ ехэтэй байхын тула жэл бүри бага һүтэй үнеэдээ голодоһондо гаргаад, түрэхэ хоёр гунжа нэмэжэ абадагби,— гэнэ Балма Цыденовна.

Мүнөө болоходо энэ һаалишанай үнеэдынь баран залуу, ехэ һүтэй. Жэшээнь, табадахяа тугаллаһан «Рекорд», «Харагшан» гэжэ үнеэдынь жэлэй дүрбэн сагта сүүдхэдээ 14—18 литр һү үгэдэг. Бэлшээриин эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Ванчикова 18 үнеэ һаажа, үдэрэй 235—240 литр һү абана гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ 13 литр һү һаана. Гадна 2 гунжадынь август соо түрэхэ юм.

Зунай дүрбэ һарада үнеэн бүриһөө мянган килограмм һү һааха гэһэн үүсхэл халан абаһанайнгаа удаа өөрынгөө арга боломжо хаража үзөөд үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һаахаб гэһэн үндэр уялга абаһан энэ һаалишанай зориһондоо хүрэхэнь дамжаггүй.

Ц-Д. ДЫМБРЫЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Яруунын совхозой түрүү һаалишан Б. Ванчикова.

Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

СССР-ЭЙ БҮХЫ БАГШАНАР, АРАДАЙ ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД,

ТҮРЭЛХИД БА ОЛОННИТЭДЭ БАГШАНАРАЙ БҮХЭСОЮЗНА СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУДАЙ

ХАНДАЛГА

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

щество дотор бэеэ абажа ябалгын хүгжэлтые тодорхойлхо шухалын шухала арганuудай нэгэн болоно. Ургажа ябаа үетэнние хүмүүжүүлгэдэ һургуули гол үүргэ дүүргэдэг. Гэбэшье имагтал бүлэ ажабайдалай түрүүшын дүршэл үхибүүндэ олгодог, имагтал бүлэ дотор абари зангайнь ба ёһо заншалайнь үндэһэ һуури табигдадаг, ургажа ябаа хүнэй эрмэлзэлгын ба шадабариин шэглэл имагтал бүлэһөө нилээд ехээр дулдыдадаг. Бүлэ доторхи харилсаан үхибүүнэй хүсэд һайнаар, золтой хубитайгаар хүгжэхэ эрхэ байдал бии болгожо шадаха байна. Жэшээ харуулалга шэнгеэр тиимэ ехэ үрэтэйгөөр үхибүүндэ юуншье нүлөөлдэггүй. тиихэдэ бусад бүхы жэшээнүүд сооһоо түрэлхидэй ульгэр жэшээ эгээн лэ ехэ хүсэтэй байдаг. Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ талаар һургуули бүлэ хоёрой нягта холбоотой байхань шухала. Энэ зорилгоор педагогическа эрдэм түрэлхидэй дунда тайлбарилгые үргэдхэхэ хэрэгтэй. һургуулиин эгээн лэ эдэбхитэй туһалагшанарынь, хэшээлһээ сүлөө үенүүдтэ һурагшадай элдэб янзын ба ашатай туһатай ябуулгануудые эмхидхэгшэдынь болохые бүхы түрэлхидые съезд уряална.

һурагшадай дунда эрдэм наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудые тайлбарилгада, шадабаритайгаар бэшэгдэһэн учебнигүүдые, үхибүүдтэ ба эдир залуушуулда зорюулан научно-дэлгэрэнгы литература байгуулгада, совет һурагшадай элдэб янзын юумэ ойлгожо абаха эрмэлзэлгэнүүдые хүгжөөлгэдэ наука, техникын ажал ябуулагшад эдэбхитэй туһаламжа үзүүлхэ гэжэ багшанарай бүхэсоюзна съезд найдана.

Багшанарай ба педагогикын, психологиин, наһанай физиологиин талаар эрдэмтэдэй харилсаа холбоон ба нэгэдэлһээ һуралсалай, хүмүүжүүлгын амжалта нилээд ехээр дулдыдаха. һургуулиие хүгжөөхэ шухалын шухала асуудалда зорюулагдаһан хэдэ хэдэн зохёолнуудые багшанар-педагогууд һүүлшын жэлнүүдтэ байгуулаа гэжэ багшанарай бүхэсоюзна съезд һаналаа ханангяар тэмдэглэнэ. һургуули ба ажабайдал педагогическа наукын үмэнэ шэнэ эрилтэнүүдые табина — юрэнхы эрдэмэй һургуулиин һуралсалай шэнэ удхатай холбоотой асуудалнуудые: мүнөөнэй эрхэ байдалда һурагшадай ажалай ба политехническэ һуралсалай, һургуулиин хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлгын, ургажа ябаа үетэнние коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын, юрэнхы, үхибүүдэй ба педагогическа психологиин, ехэ наһатайшуулые һургалгын асуудалнуудые түрүү һууринуудай нэгэндэ табина. Багшанарай ажалые научнаар эмхидхэхэ асуудалнуудые ороной эрдэмтэд, арадай гэгээрэлэй органууд тодорхойлон шиидхэхэ гэжэ педагогууд найдаха эрхэтэй.

Гоё һайхан юумэнүүдые ойлгон мэдэдэгээр, һайн һайхан абари заншалтайгаар, соёл сурталай талаар хатуужалтайгаар һурагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ совет культурын ажал ябуулагшад — уран зохёолшод, композиторнууд, уран зурааашад, театр болон киногой хүдэлмэрилэгшэд сэгнэшэгүй туһа нэмэри оруулха үүргэтэй. Үхибүүд болон эдир залуушуулда зорюулагдаһан аад, совет хүнэй һүр жабхаланта һанал бодолые, һайн һайхан абари заншалые харуулһан, ажалые, зохёон байгуулхы ажал хэдэг хүниие магтан дуулаһан удха түгэлдэр шэнэ уран һайханай зохёолнуудые, совет һурагшадта үг зорилгонь боложо үгэхөөр уран һайханай тиимэ образуудай байгуулагдахые багшанар, һурагшад хүлеэнэ. Үхибүүд ба эдир залуушуулда зорюулан шэнэ фильмүүдые, зүжэгүүдые гаргалга, дуунуудые, хүгжэмүүдые, гүхэл маягаараа тодо һонор, гүнзэгы удхатай уран һайханай зурагуудые байгуулга — Совedүүдэй ороной һургуулида, үхибүүдтэ эрхим бэлэг болгожо үгэхэ байна.

һургуулинуудай уран һайханай студинуудай, театрнуудай, ансамбльнуудай, кружогуудай хүдэлмэриие һонирхолтойгоор, түгэлдэр удхатайгаар эмхидхэлгэдэнь, зохёолго, үүсхэл эдэбхи гаргалгые хүгжөөлгэдэнь, гоё һайхан юумые һайнаар мэдэхэ хүсэл эрмэлзэлгэ хүмүүжүүлгэдэнь һургуулида, багшанарта туһалха уряатайгаар литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэ багшанарай бүхэсоюзна съезд хандана.

һурагшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэ хадаа һургуулиин ба промышленна, барилгын, транспортна предприятинуудай коллективүүдэй, колхоз, совхозуудай, бүхы совет олониитын нягта харилсаа холбоон байха эрилтэ табидаг бүгэдэ арадай хэрэг болоно. Энэ харилсаа холбоонинь хамагай түрүүндэ ургажа ябаа үетэндэ хүмүүжүүлхы нүлөө нэгэдэмэлээр үзүүлгэдэ харагдаха ёһотой. Олон һургуули һуралсалай техническэ хэрэгсэлнүүдээр үшөө дутамагаар хангагданхай, тэдэнэй заримандань шухала болохо һуралсалай ба харуулан ойлгуулха зүйлнүүд үшөөл үсөөн байха юм. һуралсалай техническэ хэрэгсэлнүүдые бэлэдхэдэг ороной фабрика, заводуудай коллективүүд, хэблэлэй газарнуудай. типографинуудай хүдэлмэрилэгшэд хадаа һургуулиие мүнөө үе сагай түхеэрэлгэнүүдээр, приборнуудаар, һуралсалай-харуулан ойлгуулха бүхы түхэлэй хэрэгсэлнүүдээр хангахын тулада өөһэдһөө дулдыдаха бүхы юумэ хэхэ гэжэ багшанарай съезд найдана.

Бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда оролготой дашарамдуулагдан, һурагшадай тэгшэ жэгдээр хүгжэхын тулада материальна эрхэ байдал бии болголгодо бүри ехэ анхарал хандуулагдаха ёһотой. Тиимэһээ кабинетүүдтэй, спортивна залнуудтай, столовонуудтай мүнөө үе сагай һургуулиин байшангуудые бариха, һургуулиин интернадуудые, пионерүүдэй байшангуудые, һургуулиин газаа гэээүүрхи бусад эмхи зургаануудые бодхолго тусгаар удха шанартай болоо. һургуулиин байшангуудай мүнөө үеын шэнэ проектнүүдые түргэнөөр зохёохыень, тэдэниие тогтоогдоһон саг соонь, имагтал «һайн», «эрхим» гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр барихыень уряалан барилгашадта, архитекторнуудтэ, проект зохёогшодто багшанарай съезд хандана.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Багшанарай бүхэсоюзна съездын зарлагдаһан ушарые һургуули тухай, арадай багша тухай Коммунис партиин, Советскэ правительствын саг үргэлжын оролдолгын шэнэ голотомо гэршэ гэжэ арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдөөр угтагдаһан байна. Съездые үнгэргэлгэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхимээр угталгада һургуулинуудые, арадай гэгээрэлэй органуудые бэлэдхэлгын шухала шата болоожо үгэнэ.

Совет һургуулиин эхиие В. И. Ленин табиһан юм. Коммунизмын суртал бодолые эгээн ехээр баримталдаг, тэрэнэй илан мандаха байһанда хэлбэришэгүйгөөр этигэн найдадаг байһан Ленин багша манда жэшээ болодог байгаа, ... һооршье. Владимир Ильич Ле... ажабайдалай, ажал ябуулгын ... дээрэ, ленинскэ суртал бодолоо... вет хүнүүдэй бүхэли үе хүмүү... лэглээ. Хүмүүжүүлэгдэһээршье, ... тын ажабайдалай оройё үзэглэлн... гүнзэгыгөөр ойлголгодо, соёл ... лай талаар тэмсэлдэ шууд сэха ... гада, ажаллажа шадалгада, соёл... талай талаар этигэл найдаба... үдэр бүриин хэрэг болголгодо ... Ленинһээ һураха гээшэ багша ... нэй, совет хүн бүхэнэй уялга бо...

Советскэ Союзай Коммунис... тиин хүтэлбэреэр СССР-эй ба... нар, арадай гэгээрэлэй хүдэл... лэгшэд түрэлхидтэй, бүхы совет... ниитэтэй нягта харилсаа байгу... һургуули тухай парти, прави... ствын шиидхэбэринүүдые амж... тайгаар дүүргэлгые хангаха, ... сурталай талаар этигэл түгэс, ... да дуратай, коммунис обществ... хитэйгээр байгуулаг үетэнние ... лэдхэлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа ... рюулха гэжэ бидэнэр, бүхэс... съездын делегадууд, гүнзэ... этигэнэбди.

1968 оной июлиин 4-дэ баг... рай бүхэсоюзна съезд ... баталан абтаа.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ЗУНАЙ АМАРАЛТА БА РАБОЧКОМ

Хандагайн леспромхозой модо бэлэдхэгшэд табан жэлэй гурбадахи жэлые бараг һайнаар үдэшэхын түлөө шангахан лэ тэмсэжэ байна. Ажал хүдэлмэриинь үрэ дүншье урданайхида орходоо яһала гэмгүй. Үнгэрһэн таба һарын даабариие хандагайнхид майн 28-да дүүргэө һэн. Түсэбһөө гадуур 3368 кубометр модон үһанай эрьедэ буулгагдаа.

Модо бэлэдхэлшэдэй һайн ажалай харюуда тэдэниие баһа һанаһаа соонь амаруулха, сэнгүүлхэ гү, али эмнэлүүлхэ хэрэгтэй бшуу. Энэ шухала асуудалда предприятиин профсоюзай рабочком бүри эртэнһээ анхаралаа табидаг. Леспромхозой, пунктнуудай захиргаанай суг һуужа, хэнэй ямар сагта ээлжээтэ амаралтаяа абаха тухай тусхай график зохёодог. Тиигээд хэн хаана ошожо амарха эрилтэтэй байһыень тодорхойлдог. Мүнөөшье леспромхозой, модо бэлэдхэлэй пунктнуудай конторонуудай соносхолой самбарта рабочкомдо ямар путёвконуудай бии байһан тухай мэдээсэл заатагүй уншахат.

Үнэхөөрөөшье профсоюзай рабочком хүдэлмэришэдэй амаралтаяа һанаһандань хүрэмөөр үнгэргүүлхэ, бэеынь энхэ элүүрые һайжаруулха гэжэ нилээд оролдожо байдаг юм. Илангаяа зунай зулгы һайхан сагта амаруулха, курорт, санатори, амаралтын байшан гэхэ мэтын аргаламжын газарнуудта эльгээхэ, туристскэ аяншалгада хабаадалсахыень хүсэдэг байна. Энэ хэрэгтэ рабочком өөрөө, мүн предприятиин директи арга шадалаараа мүнгэ һомолдог, путевконуудые олоор абахые оролдодог шуу.

Тиигэжэ ганса июнь һарада коллективэй 14 хүдэлмэрилэгшэд центральна болон дүтэ шадарай курортнуудта ошохо эрхэтэй болоо. Урдахи таба һарын туршада найман хүн амараад ерээ юм. Закавказиин республиканuудай хотонуудаар, тэндэхи үзэсхэлэн газарнуудаар август һарада аяншалхаар Минеевтэнэй бүлэ путёвкотой болоод байна. Өөрөө нүхэр Минеев шофер, һамганиинь бухгалтер юм. «Байкал» гэжэ туристскэ поездоор аяншалха дуратайшуул яһала олон. Нютаг, республикаһаа холо ошожо амарха уладай аянда ябаха харгынь түлөөһэнэй хахалые предприяти бэедээ даажа абадаг заншалтай.

Нёдондо леспромхозой 21 хүн курортдо ошожо амарһан, аргалуулһан юм. Диспетчер, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалид И. Ф. Балганский Ялта, Наринай пунктын заправщик эхэнэр М. М. Скворцова Кисловодск, гэшүүһэ сэбэрлэгшэ И. Н. Малышев Ямаровка ошожо, бэеэ эмнэлүүлжэ бусаад һэн. Харин байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада 22 хүн холын амаралтын, эмнэлгын газарта ошожо, ээлжээтэ амаралтаяа үнгэргэхэнь гээшэ.

Нютагтаа амаралтаяа үнгэргэхэ зонойнгоо байдал тушаа профсоюз баһал һаналаа табижа байдаг. Энэ асуудал рабочкомой заседанида зүбшэгдэн хэлсэгдээ. Тэрэ заседанида партийна, комсомольско эхин организацинуудай секретарьнар, месткомуудай түрүүлэгшэнэр, клубуудые даагшад хабаадалсаа. Тиихэдээ олоороо хамтаржа, Улаан-Үдэдэ гастрольдо байһан ондоо тээһээ ерэһэн театрай зүжэг хараха, ой соо гү, али үһанай эрьедэ олоороо гаража амаралга эмхидхэхэ гэлсэбэ. Мүн зундаа пунктнууд хоорондо спортивна (футбол, волейбол, шатар, теннис, барилдаа, хүнгэн атлетикэ) мүрысөө үнгэргэхэ юм. Гадна леспромхозой эдиршүүлэй футболой команда өөрынгөө аймагай, мүн хүршэ Хэжэнгын аймагай леспромхозуудай командануудтай спортивна мэргэжэл шадабаряа туршалсаха юм.

Леспромхозой, модо бэлэдхэлэй пунктнуудай түб һууринуудай клубуудшье энэ үедэ миин хаалгатай байхагүй. Эндэхи соёлшод драматическа, дуушадай, хатаршадай кружогуудай хүдэлмэриие бүри эдэбхижүүлхэ хүсэлэнтэй. Иигэжэ клубуудые зунай үедэ ёһотойл амаралтын, сэнгэн хүхилгэнэй гуламта болгохо гэһэн түсэб табигдаа. Энэ хараалһандаа хүрэхэшье байха гэжэ профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ Василий Ильич Рубанов манда хөөрэжэ һуугаа бэлэй.

Модо бэлэдхэлшэдэй үхибүүд, илангаяа һурагшад тушаа мүн лэ эндэ ехэ анхарал хандуулагдаха юумэ байна. Аргатай соонь лагерьта ябуулха, хото айлшалуулжа, тэндэхи театр, кино, үзэсхэлэн газарнуудые харуулха гэхэшэлэн баһал горитой хэмжээ ябуулганууд тусхайта зохёогдоһон, рабочкомой заседани дээрэ баталагдаһан жэшээтэй.

Зүб лэ даа. Зунай зулгы һайхан сагта ажалша зоноо, ургажа ябаа эдир үетэнөө амаруулха, тиихэдээ болбосон ёһоор, тэдэнэй бэе махабадта аша туһатайгаар амаруулха гээшэ ехэл удхатай хэрэг ха юм даа. Энэ хэрэгэй шухалые ойлгоһон профсоюзай хүдэлмэринэлэй комитет иимэ болохотой хэмжээ ябуулгануудые хараалжа, бэелүүлжэ байһаниинь магтамаар байна бшуу.

Г. ХАГОЕВ.

Хоринн аймаг.

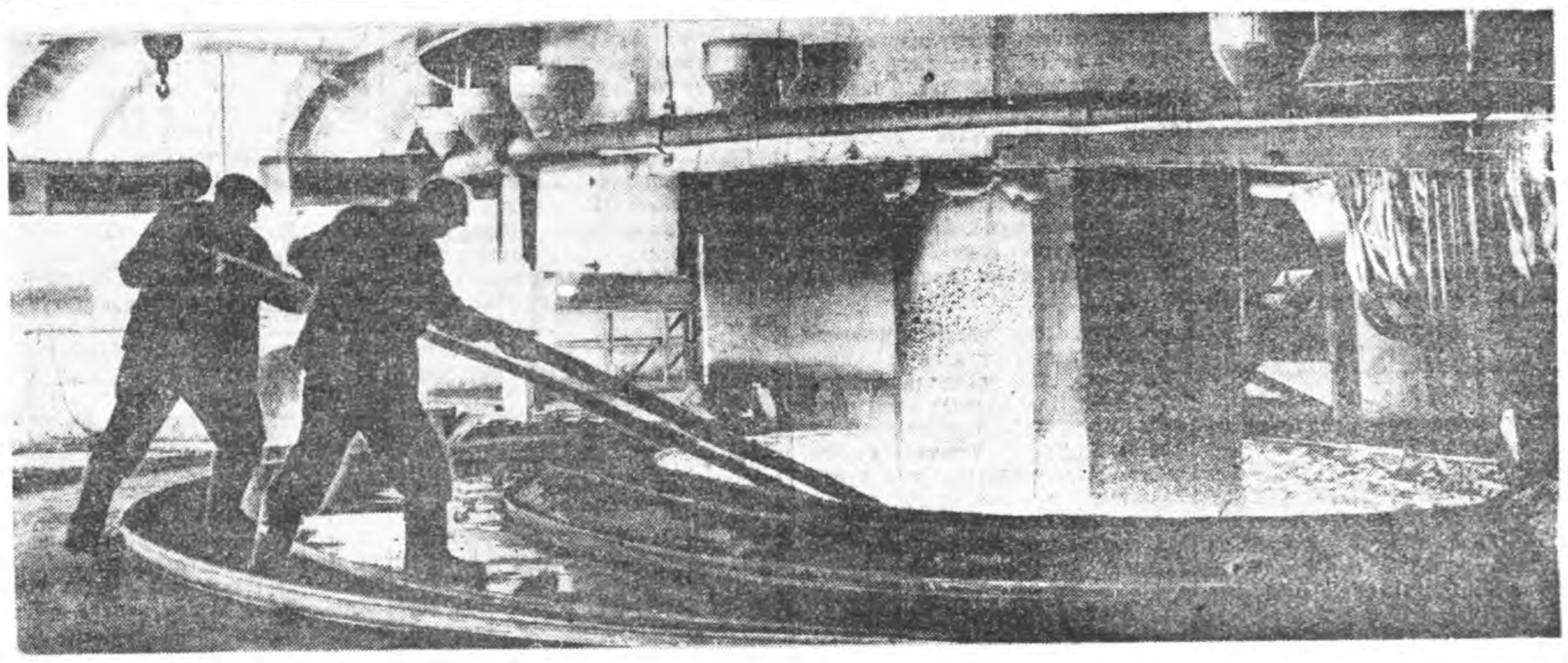

Манай Эхэ орон дотор ба... үргэн дэлисэтэйгээр ...бүүла... Хаа хаанагүй: Казахстан, Си... Ураал, Украинадашье шэнэ ... рилганууд ербылдэн бодоно.

Свердловско область. Ка... Уральскын алюминиин за... дэргэдэ шэнэ пеэшэн һаяхан ... лалгада үгтэжэ, ороной ... промышленностьда үшөө нэг... мэри оробо. Энэ пеэшэнэй ... ехэ үнэтэй металл хайлуул... таха юм. Энэнэй туһаар ... һайнтай булад абажа болоно. ... РАГ ДЭЭРЭ: шэнэ пеэшэн.

ТАСС-ай ф...

ШАДААЛ ҺАА ҺАЙНААР...

һара, жэл бүри түсэбөө урагшатайгаар дүүргэдэг манай леспромхозой коллектив республикынгаа модо бэлэдхэлэй промышленностиин түрүүшүүлэй нэгэн гэжэ тоологдодог болонхой.

Хүршэ Хуртэйн, Хандагайн леспромхозуудай коллективүүд манай леспромхозой хүдэлмэришэдэй ажалаар һонирхожо, дүй дүршэлыемнай халан абаха зорилготойгоор манайда ерэдэг гээшэ.

Тайгада отолгдоһон модо саг соонь шэрэжэ байхын тула ёһотой һайнаар заһагдаһан машинанууд хэрэгтэй болоно ха юм. Гансашье модо шэрэхэ бэшэ, мүн хүдэлмэришэдые ажалдань зөөхэ автобус, харгын заһабарида ашаглагдадаг самосвалнууд манай автопаркда бии.

Хэнэйшье мэдэхээр, хүндэ ашаа шэрэлгэһээ, тужын харгын муүһаа машинанууд түргөөр эбдэржэ, заһабарида ороно. Эдэ машинануудые түргэн саг соо заһажа, хүл дээрэнь табихын тула манай автогаражай слесарь болон токарьнууд али бүхы оролдолго гарган хүдэлнэ.

Тиигэжэ үдэр бүри МАЗ-500, МАЗ-509 маркын 12—13 машина хоёр халаан соо модо шэрэнэ. Нормын ёһоор үдэр бүри 480 кубометр модон шэрэгдэхэ аад, 600—650 кубометр доодо складта асарагдана. Хэды иимэ байбашье, зарим үедэ тон лэ шахардуу ушар тохёолдодог.

Машинануудые саг соонь заһаха гэхэдэ хэрэгтэй запчастьнууд олдоногүй, тэрэнһээ уламжалан олон машина миин байха ушартай болоно бшуу.

Жэшээлхэдэ, нёдондо жэл шэнээр абтаһан МАЗ-509 маркын хүсэ ехэтэй машинын хойто мөөрэй гол эбдэрбэ. һэлгэхэ запчастиин үгы дээрэһээ тэрэ хахад жэл соо миин байгаа һэн. Хэрбээ энэ машиные дүүрэн хүсөөрнь ашаглаа һаа, зургаа һарын хугасаа соо 9.000 кубометр модо шэрэжэ болохо байгаа бшуу.

Манай гаража машинануудта дунда зэргын заһабари хэгдэнэ. Бидэнэр ехээр муудаһан машинануудые Элхиин заводто капитальна заһабарида эльгээнэбди. Теэд тэндэ заһабари ямараар хэгдэнэ гээшэб? һайн сэгнэлтэ үгэхын аргагүй. Нэгэ машинада капитальна заһабари хүүлхын тула леспромхоз Элхиин заводто 2.200 түхэриг түлэнэ. Энэмнай шэнэ машина худалдан абахада хүрэдэг һэн. Теэд капитальна заһабариһаа гараһан машинанууд хэлсээнэй ёһоор заһабарида дахин оронгүй 1000 километртэ ашаглагдаха аад, ядахын сагта гансашье километр гаталангүй эбдэржэ, дахяад заһабарида ороxo ушартай болоно.

һаяшаг капитальна заһабариһаа асарагдаһан МАЗ-501 маркын машинада туршалга хэгдэбэ. Энэ үедэ урда мөөрнүүдэйнь подшипнигууд эбдэршоо. һэлгэхэ запчастьнуудай үгы дээрэһээ энэ машина мүнөөшье болотор гараж соо миин байһаар.

Худанай леспромхозой хүдэлмэришэд табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэл соо дүүргэхээр хараа бодол урдаа табяад, габшагайгаар ажаллажа байна. Тиигэжэ манай участогуудай хоорондо шанга тэмсэл дэлгэржэ, хүдэлмэришэн бүхэн шадаал һаа нэгэшье кубометр үлүү модо отолхоор эрмэлзэнэ. Энэ зорилгоёо хүсэлдүүлнэшье. Ушар иимэһээ бури олон машинанууд модо шэрэхэ болоно, бидэнэр, заһабари хэгшэлэй урда харюусалгатай зорилго табигдана. һайн шанартайгаар машина заһаха талаар слесарьнууд Иван ... феев, Дмитрий Кривошеев гэ... нүхэдэйнгөө дундаһаа шалг...

Автомашинын резинэ мөөр... дые шэнэдхэн заһаха гээшэ ... түбэгтэй, харюусалга ехэтэй ... юм. Петр Шушурыхин энэ ... даа дүршэжэ, мөөрнүүдые ... һайнаар заһажа, жолоош... магтаалда хүртэдэг. Манай ... паркын хүдэлмэришэдэй гэ... леспромхозой модо зөөлгэ нэ... шье һаатаагүй. Хоёр халаан... нэгэ машинаар модо шэрэ... манай жолоошод үдэрэйнгөө ... бари 130—140 процент хү... дүүргэдэг.

Хэрбээ Элхиин заводой ... тальна заһабари һайнаар ... болоо һаань, шухала хэрэ... запчастьнуудаар бидэниие ... бал, табан жэлэйнгээ түс... дүрбэн жэл соо дүүргэхэ арг... ломжо Худанай леспромхозой ... лективтэ дүүрэн бии.

А. ПЛИШКО,

леспромхозой механ...

ШУХАЛА АСУУДАЛ ЗҮБШЭГДЭНЭ

һаяхан Баргажанай ажалшадай депутадуудай аймагай Совedэй ээлжээтэ наймадахи сесси болобо. Худалдаа наймаанай, гэр һуудалай талаар улад зониие хангалга улам һайжаруулха тухай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр В. М. Бодровой хэһэн элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ.

Ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай сесси дээрэ табигдаһан хоёрдохи асуудалаар аймагай Совedэй саг үргэлжын хүдөө ажахын комиссиин түрүүлэгшэ Ж. Гармаев элидхээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар сесси дэлгэрэнгы тогтоолнуудые баталан абаа.

ЛЕКЦИ, КИНО

Городой домоуправлениүүд олон хүнүүдэй байдаг газарта нээмэл талмайнуудые бии болгобо. Первомайска үйлсын 13-дахи байшан. «Знание» бүлгэмэй лектор И. Ф. Салдаруев уласхоорондын байдал тухайда лекци эндэ һая уншаба. һүүлээрнь «Тихий океан» гэжэ кино харуулагдаба.

Гурбадахи домоуправлени иимэ хэмжээ ябуулгануудые ходо эмхидхэжэ байдаг юм. һара соогоо 2—3 дахин кино харуулдаг заншалтай.

Н. ХАЗАГАЕВ.

Светлана Донитова Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхоздо һаалишанаар хүдэлдэг. Олон жэлэй туршада хүдэлһэн бэшэшье һаа, энэ басаган дүй дүршэлтэй һаалишанай нэгэн болонхой юм. Тэрэ мүнөө 15 үнеэ һаана. Үнгэрһэн июнь һарын дүнгүүдые хаража үзэхэдэ, залуу һаалишанай эли бодо амжалтануудта баясамаар. Үнгэрһэн һара соо Светлана үнеэн бүхэнһөө 391 литр һү һаагаа. Энэмнай дунда зэргээр үдэр бүхэндэ үнеэн бүхэнһөө 13 килограмм һү һааһан болоно. Мүнөө нүхэр Донитова совхоз соогоо түрүүлнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эрхирэгэй совхозой эрхим һаалишан С. Донитова.

В. КАРМИНАЙ фото.

ХҮЖҮҮН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД, ХҮДЭЛДЭГГҮЙ СИСТЕМЭ

һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Хонхиныг, Галтайн уһалууриин хаалта, һубаг ханаабуудые шэнээр бариха, хуушануудыень һэльбэн заһахын тула гүрэнһөө, ажахыһаашье нилээд ехэ мүнгэ зөөри, хүнэй, машина техникын хүсэн гаргагдаа. Жэшээнь, Галтайн уһалууриин системэ барихын тула 22 мянган түхэриг, Хонхиныг системэдэ — 9 мянган түхэриг гаргашалагдаа.

Уһалууриин хүсэ ехэтэй эдэ һубаг ханааб, хаалта боолтонуудые бариһанай ашаар ха...р, зунай ган гасуурһаа айхаяа болиходмнай, таряалан, сабшалангаа садатарнь уһалжа, үндэр баян ургаса абадаг болохомнай гэжэ эндэхи зоншье ехэ баяртай байһан юм.

«Бурводстройн» барилга-хабсаралгын управлениин, мүн Баргажанай уһалууриин системын управлениин хүтэлбэрилэгшэдэй Галтайн, Хонхиныг һубаг ханаабууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба гээд тусхай актаар эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо тушааһанһаа хойшо хоёр жэл болоо. Теэд тэрэ гэһээр эндэхи уһалууриин системээр гектаршье газар ундалуулагдаагүй, тэндэхи һубаг, ханаабуудынь үбһэ ногоогоор дарагдажа хэбтэнэ. Нёдондо тэндэнь уһан яһала элбэг байгаа. Гэбэшье колхозойхид тэрэ багай сабшалан, таряалан дээрэ мүртэй уһа гаргажа шадаагүй. Эндэхи һубаг ханаабаар уһалха газаршье ехэ, мүн 225 га таряалан бии. Барханай колхоз тэрэ газар дээрээ малай тэжээлэй ургамалнуудые таридаг юм. Ёһоор уһалаагүй дээрэһээнь тэндэһээ өөдэтэй ургасашье абтанагүй. Хэрбээ энэ газарые хаһа сагтань һайса дэбтэтэр ундалуулаа һаань, али тухай ехэ орооһо таряан, малай тэжээл нэмэжэ абтаха бэлэй. Мүнөөшье Барханда хабартаа, июнь соошье хура бороо бирaтай ороогүй, ургамал ногоон шиги нойтоор дуталдажа байна. Гэбэшье колхозой хүтэлбэрилэгшэд Галтайн, Хонхиныг уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэжэ, энэ газараа уһалха тухай һаналаа табяагүй һуухань гайхалтай.

— Тойроод хуу уһан соо һуугаад, иигэжэ газараа ундалуулангүй гандаажа байхамнай эшхэбтэр болоно. Ядахадаа би өөрөө хүнүүдые абаал, газарыень уһалха гэхэдэмни, бригадир «хүн үгы» гээд урагша абажа үгөөгүй. Мүнөө уһалхада эгээл зохид хаһа байна,—гэжэ колхозой гэшүүн Б. Будаев хэлэнэ.

— Энээндэ бидэ зэмэтэй бэшэбди. Тэндэхи уһалууриин хаалта, һубаг ханаабуудые барижа дүүргэһээр газараа уһалагты гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ оло дахин хэлээбди. Теэд тэдэнэр газар уһалха хүн үгы, хүдэлмэришэд хомор гэжэ шалтагаан урдаа бариһаа бэшэ юумэ хэнэгүй,—гээд эндэхи уһалууриин ажахын управлениин начальник Л. Е. Кожемякин хэлэнэ.

— һубаг ханаабтань ... элбэг байһан дээрэһээ тэр... таряалан һайса ундалуул... гаа. Харин мүнөө тэндэхи... ехээр хатажа, ургасань ... байна,—гэжэ аймагай ... риин управлениин главна ... А. И. Айкашев хэлэбэ.

Хонхиныг, Галтайн ... риин һубаг, ханаабууда... сабшалан, таряалан тээшэ ... газарай хүрьһэ ундалуул... энэ мэтэ хөөрэлдөөн үнии... лодог. Теэд энэнь хооһон ... дөөнһөө холо ошоногүй. ... риин хаалта боолто, һубаг ... барихын тула гүрэнэй ... ехэ мүнгэ зөөри гаргаш... хёод, тэрэнһээ ашаг ... гээшэмнай олоол ээзэн буса... шуу.

Тэрэшэлэн баһал энэ ... гурбан жэлэй саала тээ Б... най ММС зуу гаран га га... гааһа боролжо, болдот са... сэбэрлээд хахалаа юм. Ст... хид энэ газар хуу ашагла... жэ гаргашынь мүнгэ зөөр... эдеэ. Үнэндөө энэ 100 ... рынь хэндэшье хэрэггүй ... Хэрбээ тэндэ дисктэй бор... дахин ябуулжа, дэгнүүлые... шээд, борнойлоод, ногоо ... һаань, хэды ехэ шэмэтэ тэ... таха һэм.

Иигэжэ ниитын гол ба... газарта эзэн бусаар ханда... рэнэй, хамтын мүнгэ зөө... талаар үрижэ байха гэ... гэмтэ ябадал бэшэ гү?

В. ГАРМ...

ЛЕНИНСКЭ ГАЗАРНУУДААР

ЛЕНИНИИЕ МЭДЭХЭ ГОРОД

В. И. Ленинэй гэр-музей. Симбирск болон Казань городуудта В. И. Ленинэй ажаhууhан үе зураг дээрэ харуулагдана.
ТАСС-ай фото.

...расноярскын түмэр замай ...лай байшанда хадаатай ду...лай самбар дээрэ иигэжэ бэ...й: «Хаанта правительствоор ...ьтэ сүлэгдэhэн Владимир ...ч Ленин Красноярскын стан... 1897 оной мартын 4-дэ буу...эн».

...сноярскда Ленин хоёр удаа ...юм. «Хүдэлмэришэн ангиие ...рүүлхын түлөө тэмсэлэй ...й» хэрэгээр сүүдлэгдэhэнэй ...эр, сүлэгдэhэн газартаа — ...енск тосхон хүрэхэ гээд, ...й мүрэнэй урдахые хүлеэжэ ...табин зургаа хоноhон бай... Мүн хожомынь Шушенск...ье ерэжэ, энэ городто арбан хоноhон. Гуша гаран зохёол, ...тоодо «Россида капитализ... хүгжэлгэ» гэhэн томо зохёол, ...иин сүлэлгэдэ байхадаа Ле... бэшэhэн юм.

...сноярскда анхан ерээд, Вла... Ильич тэндэhээ иигэжэ бэ...эн: хоёр юумэ хэжэ сагаа ...нэб, нэгэдэхеэр, Юдинэй ...отекэдэ ябанаб; хоёрдохёор, ...ярск городтой, хүн зон... (дииллэнхинь сүлэгдөөшэд) ...анаб.

...инэй ябадаг байhан тэрэ ...кэ библиотекэ орон соохи ...hайнуудай нэгэниинь бай... ...м. Ленинэй хүдэлдэг таhал... тэрэнэй нэрэмжэтэ дурас... музей мүнөө эмхидхэгдэн-

...РДЫНЬ БАЙДАЛhАА

...о улаа мүндэлhэн городой — ...ярскын түүхэнь hонирхол... ...кабхалантай юм. Бүлэг ха...ай хажуугаар Волго, Доной ...тарягашадай, хуби заяа бэ... ...зүүлжээ, Номгон далай тэ...риhон — тэрэ саrhаа Красно...н түүхэ эхилнэ.

...ууд Енисей мүрэнэй эрье ...анхан 1600 ондо үзэгдөө ...кэ түүхэшэд бэшэнэ. Тиихэ... ...нгазей ба Енисей гэжэ ...изаарнуудые мэдэжэ ерэ...ла тиишэ Фёдор Дьяковые» ...буулhан байгаа. Элдэб даа...үүргэдэг, холын газарнууд... ...гээгдэдэг отрядые толгой...дэ ерэhэн Андрей Дубен... 18 жэл үнгэрөөд байхада, ...аршье, сабшалан, таряа...ршье элбэг баян, үертэ аб...й үндэр газарта город бод...р газар олооб» гэжэ хаан... ...хэhэн байдаг.

...ал ой модо сабшажа, сэ... Красный Ярта (Улаан ...) «острог, байшангууд ...амбаарнуудые, острогой бу...та — башнинуудые» ба...обо. «Красноярцы — Серд...ры» («Красноярнууд — ...шүүл») гэhэн үгүүлэлтэй Красноярскын «шатость» ...анууд) тухай мэдээнүүд ...» ороhон байна. Мүн сү... газар гээдшье түүхэдэ оро...йха. Радищев, Чернышев-Кудашевич-Петрашевский декабристнуудые энэ го... дайруулан сүлэлгэдэ ...н домогтой.

...ириин» баяр-ёhололой сай...үндэлэлгэ болоходол, Ураа...нахи газар дайдые ашагла...ай ноёдой hанаанда ородог Тиимэ хүндэлэлгын нэгэ...hоной дары, эдеэнэйнь ам-татай hайниие магтаhанайнгаа hүүлээр «Эхо» газетэ иигэжэ бэшээ hэн: «Сибирь гээшэ эртэ урдынхидаал адли мүнөөшье хооhон хубхай зандаа». Зүгөөр Сибириин доодо түрэлтэн тон үгытэй ядуу, харанхы мунхаг, барга бүдүүлиг, тулюур туйган. Тэдэниие Россин Европодохи хубиин хүн зонтой жэшээлхээр бэшэ». Красноярскшье өөрэгүйл тиимэдэ тоологдодог байба. Энэ городто полициинхидэй салин хүлhэндэнь гэгээрэлэй гаргашаhаа 4 дахин ехэ мүнгэн hомологдодог гэжэ Сибириин сүлэлгэдэ Ленинэй байха үеэр «Енисей» гэдэг губернскэ газетэ бэшэhэн юм.

Сибириин ехэ түмэр замай баригдажа эхилхэдэ, «ашаг олзотой дэлгүүр наймаа бэдэрhэн коммерсант, Сибириие шудалха гэhэн эрдэмтэ тэрээ руу оролдон зүдхэхэ бэзэ» гээд арад зоной түрүү түлөөлэгшэд найдаhан аад, Агуу-ехэ Октябриин социалис революциин урда тээ тэрэ hайн хүсэлынь бүтээгүй hэн.

ХОЁРДОХИ МҮНДЭЛЭЛГЭ

Совет засагай үедэ Красноярскын хуби заяаниинь шэнэлээ. Промышленна томо центр болобо. Элдэб янзын зуун табяад предприяти янза бүриин продукци бүтээн гаргадаг. Ашаа үргэдэг тон хүсэтэ кранууд, эмүүд, хүдөө ажахын комбайнууд, пианино, телевизорнууд, гутал, эд бүд, искусственна арhан, фото-саарhан. Эдэ продукци бүхы орон дотороо тарахын саада тээ, хилын саана гаргададаг.

600 мянган хүн зонтой Красноярск тон ехэ хизаарай баялигые комплексно гуримаар ашаглаха түрүү гуламта болоо. Ангар, Яхал, Колыма, Байгалай ара, үбэр худар зурыhан түмэр, агаарай, автомобильна ба уhан замууд тэрэ городые Сибириин ба холын хойто хизаарай районуудтай холбодог.

Ой тайгын мэдэлдэ байhан зон өөhэдөө тэрэниие мэдэлдэ абаа. Академик Сукачевой нэрэмжэтэ, орон соогоо тон томо ой модоной академическэ институт, модоной асуудалнуудые шэнжэлдэг институт, Сибириин модоной ба модо болбосоруулгын промышленностиин кадрнуудые бэлдэдэг технологическа институт эндэмнэй бии. Енисейн баруун эрье дээрэ зэргэлэн бодоhон Красноярскын шухаг предприятинууд модонhоо саарhа, торго, спирт, целлюлозо, каучук гаргана.

Ленинэй мэдэhээр, революциин урда тээхи энэ городто хүнэй эрдэм номтой болохо гээшэнь бэрхэтэй hэн. hураха дуратайшуул юрэнхы hуралсалай hургуулида орохо аргагүй байгаа. Тусхай hургуулинууд гэбэл, имагтал багшанарай семинари ба землемерэй hургуули бии hэн.

Харин мүнөө Красноярскын дээдэ hургуулинуудта гуша гара мянган студентнүүд элдэб мэргэжэлнүүдтэ hурана. Новосибирскын гүрэнэй университедэй филиал hая нээгдээ. hаяар Красноярскын университет болохо дэбжэхэ юм.

Купец Юдинэй библиотекэдэ Ленинэй ошожо ном уншадаг байhан тэрэ Афонтово хада дээрэ Красноярскын академическэ городогой hуури табигдаа. СССР-эй Наукануудай академиин физикын институт эндэ нүүжэ ерэнхэй.

КРАСНОЯРСК ЯМАР БОЛОХОБ

Агуу-ехэ Октябриин социалис революциин табин жэлэй ойн урдахана Енисей дээрэхи Красноярскын ГЭС-эй түрүүшын хоёр агрегат ашаглалгада үгтэhэн байна. Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ой болотор Красноярска ГЭС-эй барилгашад 10 агрегат хүдэлгэхэ, тиихэдэ станциин хүсэ шадалынь зургаа миллион киловатт болохо.

Красноярска ГЭС-эй, Енисейн табсангуудай бусадшье тон хүсэтэ станцинуудай ашаглалгада үгтэhэнэй hүүлээр Красноярск гээшэмнай оронойнгоо зайн галай ниислэл мэтэ болохол. Эндэ зайн гал ехээр хэрэглэдэг үйлэдбэринүүдэй тоодо дэлхэйдэхи тон томо алюминивэ комплекс, алюминивэ прокадай завод ороно.

Енисей дээгүүр хоёр томо хүүргэ — коммунальна, түмэр замай хүүргэнүүд бодхоогдохо, городой эмхи зургаануудай, захиргаанай газарнуудай байдаг хубинь шэнэдхэн хубилгагдана, модон гэрнүүдэй орондо ажаhуудалай шэнэ байшангууд, үбэлэй цирк, хүгжэмтэ-драмын шэнэ театр, наймаанай центр баригдажа байнхай. Городhоо хэдэн арбаад километрэй радиуста, Амаралта ба Татышев гэжэ олтироогуудта сэсэрлигэй газарнууд бии болохо, тэндэ дачанууд, кемпингнүүд, яхтклубууд, санаторинууд баригдана.

Урдань Сибириин каторгын харгы байhан газарта зурагуудтай стелла В. И. Ленинэй түрэhөөр зуун жэлэй ой болотор бодхоогдохо. Революциин талмай дээрэ Ильичэй арбан табан метрэй скульптура бодхоогдохо юм.

«Енисей дээрэхи байдал уйдхар гашуудалаар эхилhэн аад, зүүдэндэшье үзэгдөөгүй солгёон зоригоор дүүрэхэ... Али зэргын дүүрэн, гэгээн hайхан, зоригтой ажабайдал эдэ эрьенүүдые хожом гэрэлтүүлхэ гээшэ ааб гэжэ бодожо байгаа hэм... «Ородой агуу-ехэ уран зохёолшо Антон Павлович Чехов үнгэрэгшэ зуун жэлэй hүүл багта тиигэжэ сэсээр таажа бэшэhэн байдаг.

Мүнөөнэй Енисейн эрьедэ жаббхалан байдал ерээл даа. Дахинаа залуужаhан Красноярск ерээдүй тээшэ дорюунаар алхалжа ябана.

ЖАН КАЦЕР.
АПН-эй корреспондент.

АМЖАЛТЫН ҮНДЭhЭН — КАДРНУУДАЙ ОРОЛДОСОhОО

Худалдаа наймаанай эрьесээр, ниитын эдеэ хоол хангалгаар, хүдөө ажахын продукци бэлэдхэлгээр болон бусад даалгабаринуудаар байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэhэнэйнгээ түлөө манай эд хэрэглэгшэдэй аймагай холбоон Бүхэроссин гурбадахи шатын шагналда хүртэhэн байна. Энэ амжалтаяа батадхан таба hарынгаа түсэб болзорhоонь урид дүүргээбди. Тодорхойлбол, промышленна болон эдеэ хоолой эд бараа худалдаха түсэбөө нэмэлтэ даалгабари оруулалсан 103,4 процент хүргөөбди, ниитын эдеэ хоолой талаар даалтабаряа 25 процентээр үлүүлээбди. Хахад жэлэйнгээ түсэб бүхы талаарнь үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн манай коллективэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ.

Тарбагатай багай (анхан аймаг байhан хилээрнь) бүхы колхозуудай, предприяти, эмхи зургаануудай олон мянган ажалшадай эрилтые эд бараанай, ниитын хооллолгын талаар хангахын тулада манай холбооной 5 сельпо, 52 магазин, 7 киоск, 8 автолавка, 3 столово, хилээмэнэй пекарни хүдэлнэ. Худалдаа наймаанай эдэ бүхы эмхинүүдтэ 340-өөд хүн ажаллана. Улам ургажа байгаа хүн зоной эрилтые hайнаар хангаха материальна бааза, кадрнуудай хүсэн, манай холбооной жэшээ дээрэhээшье абажа харахада, яhала биил гээшэ. Харин энэ арга боломжоёо, совет худалдаа наймаае улам хүгжөөхэ тушаа гүрэн түрымнай саг үргэлжэ гаргажа байдаг туhа дэмжэлгэ гүйсэдөөр хэрэглэжэ, хүн зоной эрилтэ дүүрэнээр харюулхые зорихо ябадал манай гол уялга мүн.

Эмхидхэhэн, бэелүүлhэн бүхы хүдэлмэриимнай эсэсэй аша үрэ халаа ажалшадай эрилтэ хэр зэргээр хангажа байhан ушар болоно.

Үйлэдбэриhөө наймаанда элбэгээр гаргагдадаг шухала эд бараа жэлhээ жэлдэ улам ехээр худалданабди. Урзанданайхида орходоо, үнгэрhэн жэлдэ Тарбагатайн эд хэрэглэгшэд 23 мянган түхэригэй үнжэгэнэй тоhо, 10 мянган түхэригэй загаhа, 38 мянган түхэригэй саахар, 124 мянган түхэригэй оёhон элдэб хубсаhа, 29 мянган түхэригэй электротовар болон бусад үнэтэй сэнтэй зүйлнүүдые үлүү ехээр худалдажа абаа. Дүн хамта дээрээ аяар хахад миллион түхэригhөө үлүү ехээр эд бараан наймаалагдаhан байна. Тиин худалдаа наймаанаймнай гүйсэ, ондоогоор хэлэбэл, ажалшадай эд бараа худалдан абаха зөөри шадал жэл бүри дунда зэргээр арбаад гаран процентээр өөдөө ургана.

Мүнөөнэй иимэ дэбжэлтэ, хүгжэлтын эрхэ байдалда худалдаа наймаашадай үүргэ харюусалга улам дээшэлнэ. Хүн зондо шухала эд бараанай хомор, дуталдадаг байхада, наймаанай гүйсэ тухай, сэхынь хэлэхэдэ, hаналаа багаар табигдадаг hэн. Харин мүнөө худалдан абагшад эд бараанай hайниие шэлэдэг, саг сагта шухала болодог зүйлнүүдые бэдэржэ hамшангүй түргөөр оложо абахые хүсэнэ. Тиимэhээ үнгэ түхэлынь буурангүй эд бараануудые хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэ, ямар зондо хэдыдэ юун шухалаб гэжэ хододоо hайса мэдэжэ, эд бараа баазануудhаа захижа абаха шухала байдаг.

Улад зоной эрилтэ, хэрэглэмжые hайнаар хангахатаяа хамта холбооной-нгоо олзо оршын, түсэб даабаряа дүүргэхын тала харалсаха хэрэгтэй. Богонёор хэлэхэдэ, магазин, сельпо бүхэнэй худалдаа наймаанай мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмөөр хүдэлхын тулада тэндэ ажалладаг хүнүүдэй дунда ехэхэн эмхидхэлэй, hуралсал, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулагдаха зэргэтэй гэжэ бидэнэр ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэл дээрэhээ үшөө дахин тобшолол хэнэбди.

Манай хүдэлмэриин амжалта олонхи кадрнуудаймнайл үнэн сэхээр, шударгы бэрхээр ажалладагhаа дулдыдана. Үни удаан худалдаа наймаанда хүдэлжэ ябаhан, олон залуушуулые хүдэлмэриингөө баян дүй дүршэлдэ hургаhан эрхим хүдэлмэрилэгшэдэймнай зэргэдэ раймагые даагша нүхэр У. П. Федорова, Дээдэ-Жэрэмэй сельпогой наймаалагша нүхэр К. И. Рандина, тэндэхи сельпогой товаровед нүхэр Н. С. Куренкова болон бусад бии.

Түрүү ажалай дүй дүршэл халан абаха, худалдаа наймаанай дүримдэ гүнзэгыгөөр hуралсаха, экономикыень hайнаар шудалха — кадрнуудаймнай зайлашагүй шухала зорилго. Энээниие бэелүүлхэ хэрэгтэ иимэнүүд түхэл маягай хүдэлмэри ябуулдагбди.

Худалдаа наймаанай ажалда шэнэ хүниие дүршүүлхэ, hургахын тулада баян дүй дүршэлтэй наймаалагшадта даалгадаг байнабди. Бэрхэ хүнэй заабари, туhаламжа доро 5—6 hара соо ажаллахадаа, залуушуул бараг hайн дүршэлтэй болодог байна. Үнгэрhэн жэл энэ аргаар 3 наймаашание, 1 бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшые, 6 пекариие hургажа, бэеэ даагаа хүдэлдэг ажалда оруулаа hэмди. Мүнөө жэлдэ үшөө 10 хүн магазин, столовонуудта hурагшадаар хүдэлжэ байнхай.

Олон хүдэлмэрилэгшэд жэл бүри 80 часай программаар техминимум үзэжэ гарана. hайнаар программаяа шудалаад, шалгалтаяа эрхимээр үгэhэн хүнүүдтэ мэргэжэлэйнь дээшэлhэн тухай үнэмшэлгэ үгтэдэг, салин хүлhэниинь тогтоогдомол гуримай ёhoop дээшэлдэг байна.

Техминимумэй программа гарахадаа, бүлэг наймаалагшад гү, али столовын, пекарниин хүдэлмэрилэгшэд бүлэг бүлэгөөрөө түрүү магазинай, столовын дэргэдэ hуралсадаг заншалтай. hуралсалые шадаал hаа унжагайруулангүй үнгэргэхые оролдодогбди. Жэшээлхэдэ, үнгэрөөшэ жэлэй ноябрь, декабрь hарануудта 20-ёод хүдэлмэрилэгшэд техминимум үзэжэ, 6-ниинь аттестационно комиссиин шалгалтада hайн сэгнэлтэ харуулжа, мэргэжэлээ дээшэлүүлhэндэ сэгнэгдээ hэн.

Хүдэлмэришэдэйнгөө мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үнинhөө хойшо маанадтай халуун холбоо барисаатай Улаан-Үдын кооперативна техникумэй нүлөө, туhаламжа үргэнөөр ашаглахые оролдодогбди.

Техникум дүүргэhэн мэргэжэлтэдые бодото ажалай дүй дүршэлдэ hургахын тулада наймаанай хүдэлмэритэй доодо шатаhаань эхилжэ дадхадагбди. Мүнөө сельпонуудтамнай ахалагша бухгалтернуудаар хүдэлмэрилдэг нүхэд бултадаа тусхай дунда эрдэмтэйнүүд. Энэ харюусалгата хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэхэhээ урид юрын счетно хүдэлмэрилэгшэдөөр ажаллаhан юм. Урдань студентнүүдынь байhан хүнүүд хаана, хэр зэргээр ажалланаб, худалдаа наймаанда шэнэ онол арга нэбтэрүүлхэ, наймаанай культура дээшэлүүлхын тулада хэд ямар оролдолго гарганаб гэжэ техникум ходо hонирхожо байдаг. Тодорхойлон нэгэ баримта дурдабал, байгша оной майн тэнгээр тус асуудалда зорюулагдаhан манай холбооной правлениин, техникумэй педагогическа Соведэй нэгэдэмэл заседани болоо hэн. Тэрээн дээрэ би правлениин зүгhөө элидхэл хэжэ, олон нүхэд үгэ хэлэжэ, мүнөөнэй эрилтэ хангамаар худалдаа наймаа эрхилхэ хэрэгтэ мэргэжэлээ hайнаар шудалhан кадрнуудай шиидхэхы удха шанартай байhаниие онсолон тэмдэглэгдээ. Студентнэрэй hуража байха үедэнь худалдаа наймаанай бодото хүдэлмэридэ аша туhа ехэтэйгээр дадхааха шухала гэжэ урдань техни-нүхэд тэмдэглээ. Залуу мэргэжэлтэдые тэмдэглээ. Залуу мэргэжэлтэдые hайн хүдэлмэрилэгшэд болгохын тулада худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэртэ ажалай таатай эрхэ нүхэсэл, гэр hуудалайнь түбхинүү hайн байдал олгохо хэрэгтэй гээд нүгөө талаhаа техникумэй түлөөлэгшэд ажаглалта хээ hэн. Энэ мэтээр ажал хэрэг тухайгаа нүхэдэй ёhоной зүбшэл хэлсэжэ, манай холбоон, кооптехникум али алинайнгаа талада туhатай харилсаа ябуулдагбди. Семинар, конференци, ярмаг гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ хэрэгтэмнай техникумэйхид хододоо эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Манай ажал хэрэгтэ илангаяа туhатай энэ холбоо барисаагаа саашадань улам үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ хүсэлтэйбди.

Нэгэдэхи кварталай дүнгөөр гурбадахи шан олгохо тухай тогтоол соо хэлэгдэhэн амжалтануудаймнай тодорхой баримтануудай нэгэниинь хадаа кооперативна зөөри дуталта, үрилтэдэ оруулаагүй, бүрин хүсэдөөр байлгаhан ушар хүдэлмэрилэгшэдэймнай үнэн сэхээр, оролдосотой hайнаар ажаллаhаниие харуулна. Хэдэн зуу мянган түхэригэй ниитын зөөри найдуулhан худалдаа наймаашадта эзэн ёhoop эд бараандаа хандадаг байхаар эрилтэ табиха, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ холбооноймнай правлени, сельпонуудаймнай хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ халуун анхарал хандуулдаг юм. Энэ талаар эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри ябуулдаг байhан тухайгаа дурдаха, хөөрэхэ болоо hаа, тусгаар тогтолтой. Гансахан хиналта, шалгалтын талаар бэшэ, мүн худалдаа наймаанай шэнэ ёhо дэлгэрүүлхэ, эд бараае үнгэ шанарынь бууруулангүй хадагалха талаар ниитын шалгагшад нүхэд Григорьев, Колесов, Дорофеева, Алексеев, Антонова, Спиридонов, Думнова илангаяа эдэбхитэйгээр хүдэлдэг. Эдэ болон бусад ниитын эдэбхитэдэй, лавочна комиссинуудай гэшүүдэй аша туhаар худалдаа наймаанай шанар шэнжэ hайжаржа, эд хэрэглэгшэдэй эрилтэ гүйсэд хангахын түлөө халуун оролдолго гаргагдана гэхэдэ үлүү hайрхалта болохогүй.

Эд бараанай эрьесээр, ниитын эдеэ хоол үргэдхэлгөөр, хүдөө ажахын продукци бэлэдхэлгээр — хүдэлмэриингөө шухала даалгабаринуудаар жэлэйнгээ түсэб саг соонь бэелүүлхэ манда бүхы арга боломжо бии. Тэрэниие бодото хэрэг болгохын тула манай кадрнууд улам эршэмтэйгээр ажаллаха хүсэлтэй.

Ф. МЕДВЕДЕВ.
Улаан-Үдын аймагай Тарбагатайн хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй холбооной правлениин түрүүлэгшэ.

Владивосток хотын Революциин түлөө тэмсэгшэдэй талмай дээрэhээ бүлэг мотоциклистнүүд холын аянда гараба. Эдэнэр Владивостогhoo эхилжэ, ленинскэ газарнуудаар ябаха юм. Маршрудынь — «Владивосток — Шушенск — Волгоград — Ульяновск, Казань — Москва — Ленинград — Разлив». Зураг дээрэ: бүлэг мотоциклистнүүд холын аянда гарахаяа байна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Улаан тугта Тихоокеанска флодой сэрэгшэд дайшалхы, политическэ бэлэдхэлээ улам hайжаруулна. Зураг дээрэ: танктай тэмсэл.
ТАСС-ай фото.

АГА НЮТАГАЙ hОНИН

Уран бүтээлшэ

Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо түмэршэ дарханаар гуша гаран жэлдэ таhалгаряагүй хүдэлhэн Цырен-Даша Цыденов мүнөө 68 наhатайншье hаа, хүнгэн солбон зандаа. Энэ үбгэжөөл сүлөөтэй сагаа миил үнгэргэдэггүй, харин өөрынгөө бишыхан кузница соо модон эмээлэй угалзануудые, хазаарай сахарит болон элдэб гоё hайхан шэмэглэлнүүдые урлан барладаг юм. Тэрэнhээ гадна модошо дархашуулай баридаг үрэмүүдые олон янзаар бүтээдэгынь бултанда мэдээжэ болонхой.

Үнгэрэгшэ жэл Шэтэ хотодо үнгэргэгдэhэн уран hайханай харалгада энэ нүхэрэймнай бүтээhэн бүтээлнүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө бэлэй. Харин мүнөө Цырен-Даши Цыденов үнинhөө хойшо дархалhан зүйлнүүдээ нютагайнгаа hургуулиин музейдэ бэлэг болгохоор бэлдэжэ байнхай.

hиилүүршэн

Хонишон Дамшаа Жамсоев 60 наhа гүйсэбэшье, колхозойнгоо хонин hүрэгые адуулhаар. Урдань бүри залуу ябахадаа, басагад бэреэдүүдэй зүүхэ элдэб hиихэ гоёнсогуудые алта мүнгөөр шудхажа хэдэг бэлэй. Харин мүнөө Дамшаа үбгэжөөл хони адуулхынгаа хажуугаар сүлөө сагтаа hамбаашалжа модоор гү, али шабараар элдэб амитадай дүрсэ уран гоёор бүтээнэ. Илангаяа модоор хэhэн юумэнүүдынь олоной анхарал татадаг.

Бүри залуу ябахадаа модон дээрэ hиилэн бүтээгдэhэн Агын үргэн дэлюун хабтагай талада бэлшэжэ ябаhан табан хушуута малайнь дүрсэ мүнөөшье хадагалаатай юм. Тэрэнhээ гадна үнгэрhэн зун Агын уран гартанай харалганда Д. Жамсоев хониной хажууда хурьга тэбэриhэн хонишон эхэнэрые уран гоёор бүтээжэ, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhыень онсолон тэмдэглэхээр.

Мүнөө энэ үбгэжөөлнай В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан В. И. Ленинэй бюст модоор бүтээгээ юм. Тэрэнээ Агын округой музейдэ бэлэглэхээр хараална.

Б. НАМСАРАЙН.

Редакцида ерэhэн бэшэгүүд

АЛБАМНАЙ АМЖАЛТАТАЙ

...эл Буряад оронhоо сэрэгэй ...да мордоhоор хоёр жэл боло...й. Бидэ нютагай 15 хүбүүд ...астьда хамта алба хэнэбди. ...hэн энэ үе соо ехэ юумэндэ ...ан, шэнэ классна мэргэжэл...олообди. Иигэжэ Эхэ оро...о энхэ амгалан байдалые ...лха Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ...э нэрэтэй түрэтэй ябаhан...оргтой баяртайбди.

...эгшэд Бадма Аюшеев, Вик... Лебедев, Сергей Терентьев, ...дий Леликов, Цыбикжап ...ев — барандаа буряад нюта... ...— эдэнэр нэгэдэхи, хоёр... ...классай мэргэжэлтэн болон... Мүн ганса бэшэ, харин хоёр, ...и ондоо мэргэжэл шудалhан ...

Сэрэгэй албые хоёр жэл соо хэжэ дүүргэхэ болоhон байна. Хүбүүд энэ туршада алибаа оньhото техникые эрхимээр шудална, эрдэм болбосоролоо улам дээшэлүүлнэ. Тиихэтэйгээ хамта Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэжэ, хүндэтэй ямбатай ябажа, түрэhэн гэр, түрэлхи нютагтаа бусаха хүсэлэнтэйбди.

Албанhаа мүнөө жэл табигдаха бидэнэй орондо сэрэгэй наhанда хүрэhэн залуушуулнай, тэрэ тоодо минии түрэhэн дүү Валерий Доржиев, хугасаата албанда мордохо байна. Эдэ нүхэдтөө оролдосотойгоор, үнэн сэхээр Эхэ орондоо алба хэхыень, сэрэгэй эрдэм шудалхыень хүсэхэ байнабди.

Виктор ДОРЖИЕВ.
Совет Армиин сэрэгшэ.

АРХИНШАДЫЕ, НҮХЭД, ЗАХАДЫТ!

Хяагтын-Адагаар Сэлэнгэ мүрэниие гаталха паром ажалладаг. Эндэ паром жолоодогшоор Б. Д. Зарубин, тэрэнэй эхэнэр Татьяна Зарубина, Н. Овсянкин гэгшэд хүдэлмэрилдэг. Теэд эдэнэр саг үргэлжэ шахуу архи уужа, ажал дээрээ hогтуу байха юм. Иимэ hогтуушуултай хамта ажаллахада бүришье зоболонтой. Паромые даагша Н. Замалеев, харгын 1039-дэхи участогай начальник нүхэр Быков гэгшэд эдэ hогтуунуудые харажал байдаг. hогтуугаар уhанда унахадань татажа гаргалсаhаншье байха. Тиигээд юрэдөө хайхархагүй юм.

И. ЛОСКУТОВ.

ДҮЛИИ БАЛАЙ hУУНАЛДИ

«Коммунизм» колхозой Инзагатын болон Борьёогой отделенинүүдтэхи радио-дамжуулгын точконуудые заhабарилга хэжэ эхилhээр хоёр hараhаа үлүүтэй болоо. Хэзээ дууhаха юм — мэдэхэ юумэ үгы. Харин энэ үе соо эдэ нютагай айлнууд радио шагнаха аргатүй, дүлии балай hуудаг болонхой.

Зэдын, Борьёогой радио-холбооной дарганар Перестронин, Калмынин гэгшэд энээн тухай hайса мэдэбэшье, яаруулха тушаа хэмжээ абанагүй.

Д. ДОРЖИЕВ.
Зэдын аймаг.

Шуя-Ханда БАЗАРСАДАЕВА

ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮД

Шуя-Ханда Базарсадаева уужам үргэн Ага нютагай дэлюундэ, үлир мойhото, сэнхир долгито Онон мүрэнэй эрьедэ түрэhэн юм. Сэлмэг тэнгэриин сэгээн хүшэгэ доро, үргы сэсэгүүдэй хүхэ үняар соо Шуя-Хандын бага наhан үнгэрөө.

Нүхэр Базарсадаева шүлэг бэшэжэ эхилhээр тиимэшье үнинэй бэшэ. Зүгөөр тэрэнэй шүлэгүүд соо буряад талын жэнхэни аялга, үнгын сэсэгүүдэй толгой hогтоомо хангал, инаг дуранда абтаhан эдир басаганай бодолнууд эли тодоор мэдэрэгдэнэ.

Мүнөө Шуя-Ханда М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумдэ hурана. Тэрэнэй шүлэгүүдынь газетэ, журналда толилогдонхой. Уншагшадай анхаралда хэдэн шүлэгыень табинабди.

ЗАЛУУ НАhАН

Залуу наhан...
жолоогүй эмниг мориндол,
Хадаhаа бууhан
харьялма булагтал,
Ербын ургаhан
жэгдэ ногоон модондол,
Дээшээ дүүлиhэн
бүргэд эрэлхэг шубуундал.
Залуу наhан...
зургаан үнгын hолонго.
Залуу наhан —
зоной дээжын гуламта.
Залуу наhаяа
холын замда зорюулнаб,
Залуу наhаяа
ажал тээшэ шэглүүлнэб,
Залуу наhаяа
магтан дурдан дууланаб,
Залуу наhаяа
мүнгэн дуhалаар сүршэнэб.
Залуу наhандаа
жороо табин хатарнаб,
Залуу наhандаа
зугаа бэдэрэн матарнаб,
Залуу наhандаа
хүнгэн солбон дүүлинэб,
Залуу наhаяа
зохёохоёо хүсэнэб.
Залуу наhаяа
тогтоохоёо яаранаб.
Залуу наhан
жолоогүй хүлэг байна,
Залуу наhан
онгосым далбага дууна.

ТҮРЭЛХИ ХЭЛЭН

Дэлхэй дээрэ
олон ондоо яhатан,
Дэлхэй дээрэ
олон ондоо хэлэтэн.
Тэдэнэй дунда
минии түрэлхи арад.
Тэдэнэй дунда
минии түрэлхи хэлэн.
Хаанашье холын
газараар ябаашье хадаа,
Түрүүшын харгы
урдамни нээжэ үгэhэн
Түрэлхи хэлэндээ
hүгэдэнэб үнэн зүрхэнhөө.
Олон арадуудай
заншал мэдэхэшье hаа,
Олон хэлэнүүдэй
баяндань обтоошье hаа,
Түрэлхи hайхан
буряад хэлээ хаанаш
Түүрээжэ магтан
бүри дээшэнь үргэнэб.

НЮТАГТАА

Үүлэгүй сэлмэг арюунда
Үгэлэн шүлэгөө дурдаалби,
Үдэшын сэлгээ сарюунда
Үлзы нютагаа магтаалби.
Хоёрхон үгэеэ хэлэжэ,
Хонхын дэльбэ таалааб.
Хонгор талаяа хэмжэжэ,
Хонхор нугаар зайгааб.
Сэсэг набша түүжэ,
Эдир нүхэдтөө баряа hэм.
Хүнгэн hэбшээ hүрижэ,
Хүхин сэнгэн ябаа hэм.
Талын хүгжэмдэ найгажа,
Танил аялга татаалби.
Холын зэрэлтээ гайхажа,
Хонгор талаяа дуудаалби.
Нуурай ногоон эрьедэ
Нюусаар уhанда шунгаа hэм.
Хуурай сагаан жалгада
Дууран удаан амараа hэм.
Эгээл энэ нютагтаа
Эрхим шүлэгөө үргөөлби.
Эдир багахан наhанайнгаа
Эхин мүрынь эхилээлби.

Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай дэргэдэхи хатар ба дуунай ансамблиин эмхидхэгдэhээр арбан жэл гүйсэбэ. Арбан жэлэй туршада эрэлхэг зоримгой залуушуул хатар наадаhай, дуу хүгжэмэй орёо хүшэр нюусые шудалжа, ямаршье артистнарhаа дутангүй дуулаха, хатарха шадалтай болоо. Жэшээнь, Семен Шарифов, Николай Шахов, Галина ба Вадим Тарасовтан, Валентина Пестерова, Лидия Ростова, Галина Воробьева гэгшэдэй гүйсэдхэhэн уян нугархай хатар наадые, ирагуу аялгатай дуунуудые улаан-үдынхид hайса мэдэхэ.

Энэ талаар илангаяа ехэ туhа хатар наадананайнь хүтэлбэрилэгшэ, РСФСР-эй болон БурАССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Т. А. Полозова, БурАССР-эй габьяата артист В. В. Шалыгин, БурАССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Г. И. Бомштейн гэгшэд хүргэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай уран hайханай хүгжэмэйхид хатаржа байна.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

БААТАРАЙНГАА ДУРАСХААЛЫЕ МҮНХЭЛНЭ

1919 оной августын 15-да сагаан гвардеецүүд Кабанскын аймагай Колесово тосхондо улаан партизан Афанасий Тупышевые сохижо тамалhанайнгаа hүүлээр буудан алаhан байгаа. Геройн алуулhан газарта мүнөө дурасхаалай хүшөө бодхоогдонхой. Тэрэ хүшөө ерээдүйдэ бии болгогдохо паркын тэг дунда табяатай. Хүшөө тойруулагдан модод hуулгагдана. Энэ жэлдэ тэндэхи нютагай зон 1500 акаци, 1500 эшэ үлир, мойhо, хэдэн зуун хуhа болон шэлбэhэтэ мододые hуулгаа.

Парк дотор аймагай архитектор Н. Н. Трифоновэй проектээр тарилга хэгдэжэ байна.

А. ХАЛТУЕВ.

БЭЛИГ ШАДАБАРИТАЙ АРТИСТКА

Ородой элитэ уран зохёолшо, драматург Н. В. Гоголиин «Ревизор» гэhэн комедиие мэдэхэгүй хүн мүнөө үсөөн ааб даа. Городничиин hамганай, Анна Андреевнагай, ролиие гүйсэдхэhэн Валентина Амхановае харагшад hайн мэдэхэ байха. Өөрынгөө басагантай мэеэрхэлдэдэг Анна Андреевнагай рольдо наадахадаа, городой тогтуурнгүй эхэнэрэй түхэл шэнжые, абари зангые залуу артистка тон зүбөөр, эли тодоор харуулжа шадаа hэн. Шог ёгто, үнэхөөрөөшье энеэдэhэтэй зүйлнүүдые бэелүүлхэ шадалтай байhанаа үшөө тиихэдэ элирүүлээ бэлэй. Гадна Лопе де Вегын «Собака на сене», А. П. Чеховэй «Ваня абга» гэжэ зүжэгүүдэй шухала рольнуудые ((эхэнэрнүүдэй) гүйсэдхэжэ, мүн баhа үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө hэн.

1958 он. Ленинградай театральна институт дүүргэhэн залуу артистнар драмтеатрта хүдэлхөө ерэбэ.

Тиихэдэ Валентина Амханова режиссер Ф. С. Сахировай хүтэлбэри доро хүдэлжэ, Хубитуев, Хугаев гэгшэдэй «Софьиин дуун» гэжэ зүжэгтэ Салфетка гэжэ hамганай рольдо наадаба. Хуушанай үзэл бодолтой, мүнгэ зөөридэ обтошоhон душеед наhанай эхэнэрэй абари зан эли тодоор гаргахын тула залуу артистка бүхы бэлиг шадабаряа хэрэглэhэн юм. Яhала оролдосотойгоор бэлдээшье hаань, харин театрта үнинэй хүдэлжэ ябаhан Софья Матвеевна Халтагарова, Полина Васильевна Щанова гэгшэд В. Амхановада аша туhатай зүбшэл үгэhэн байна.

Удаань В. Амхановада тал ондоо түхэлэй роль үгтэбэ. Владимир Халматовай «Нэгэ амисхаал» гэhэн зүжэгтэ Долгорой рольдо наадахань бэлэхэн бэшэ hэн. Долгор хадаа ударница байхынгаа хажуугаар, өөрынгөө үхибүүдые үнэн зүбөөр хүмүүжүүлжэ, бүхы хүсэ шадалаа үринэртөө зорюулна.

Ц. Шагжинай «hэшхэл» гэhэн пьесэ дотор Саранай образ гол түлэб образуудай нэгэн болоно. Тэрэ хадаа дундуур наhатай эхэнэр гэшэ. Нүхэрэйнгөө хүшэр хүндэ байдалда ороходонь туhалха гэжэ бүхы арга шадалаараа оролдоно, зүб харгыда оруулха гэжэ эрмэлзэнэ.

Сэдьхэлэй гүйсые гүнзэгыгөөр, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр харуулхаhаа гадна, хуушан сагай хорото үзэгдэлнүүдые хурсаар элирүүлхэ гэhэн зорилго табина.

Түрүүшээр артистка Саранай образ эли тодоор харуулжа бираашьегүй hаа, hүүлээрнь тэрэнээ хэды дахин мүлижэ, hуури байраданъ оруулна.

Жан Зиминэй «Хүжартын үер» гэhэн пьесэ дотор харуулагдаhан Зина басаганай образ В. Амхановае hонирхуулаа бэлэй. Түүхэтэ революционно темэдэ зорюулагдаhан пьесын үйлэ хэрэг хадаа Эрхүүгэй областиин нэгэ буряад аймагта болоно. hальхай хүнгэн ябадалтай Зина басаганай образ пьесэ дотор гол түлэб үүргэ бэелүүлээшьегүй, харагшадай анхаралда бэлэхэнээр хадуугдаашьегүй байжа болоо. Зүгөөр В. Амхановагай наадаhан Зина басаганай абари зан, түхэл шэнжэ тобойн элиржэ, харагшадые эрхэ бэшэ hонирхуулаа бэлэй. Зина баянай басаган байhан тула бэеэ амяарлан абана, революционно хүдэлөөнэй удха шанарые ойлгохо гэжэ оролдоногүй. Арад зоной тэмсэл хаа хаанагүй илан мандажа, баян ангиин үлэгдэлнүүдые үер шэнги hүрөөтэйгөөр түрин усадхахада, Зина басаган сагаантанай офицертэй зугадажа арилшана. hүүлээрнь В. Амханова багша боложо наадаха ушартай болобо. Энэ хадаа Б-М. Нурбуевай «Нютагайхид» гэhэн пьесэ дотор Долгорой роль мүн болоно. Долгор нүхэдэйнгөө hэбхи хүнгэн ябадал эрид шэрүүнээр шүүмжэлжэ, тэдэниие зүб харгыгаар, үнэн сэхээр ябахые hургана.

1964 онhоо хойшо артистка Валентина Амханова олон янзын абари зантай, hонирхолтой рольнуудые наадана. Хэрбээ урдань гүйсэдхэhэн рольнуудынь бэлэдхэлэй hургуули боложо үгөө hаа, харин удаадахи жэлнүүдтэ тэрэнэй гүйсэдхэхэ, тэрээндэ тааруу рольнууд зүбөөр ойлгогдодог болоо. Тиихэдэ Валентина Амханова яhала баян дүй дүршэлтэй боложо, өөрыгөө ойлгохо болоо бшуу.

Чойжо-Нима Гениновэй «Соёлмаа, Баташулуун» гэhэн пьесэ дотор хаанай эрхэ ганса басаганай (Уран гуагай) рольдо наадаба. Уран гуа хадаа дутаха ядахые мэдэхэгүйгөөр хүмүүжэhэн, «торгондо хүльбэржэ, тоhонло шунгажа» ябаhан, эрхэ монсог абари зантай басаган шуу. Энэ рольдо Амханова өөрын онсо бэлиг шадабари харуулжа шадаа.

Артисткын наадаhан рольнуудай тоодо Малеревскиин «Камень птица» гэhэн зүжэг дотор хариин гүрэнэй тагнуулшан Анна Грембард гэжэ эхэнэрэй роль мүн баhа оролсоно. Энэ хадаа совет арадай ажабайдалда тодхор үзүүлжэ, сэрэгэй албанай нюуса хэрэгүүдые хулгайлжа, хариин ороНуудта дуулгаха гэhэн хорото муу… hанаа бодолтой дайсан. Энэ рол… В. Амханова наадахадаа, бүхы бэ… шадабаряа харуулжа, энээн тух… дань «Буряад үнэн» газетэдэ бэш… дэhэн юм.

hүүлээрнь Треневэй «Любовь Я… вая» гэhэн зүжэгтэ машинистка … новагай роль гүйсэдхэжэ, яhала … хим амжалта туйлаа hэн. Ха… ажаллажа байhан нүхэдынь актри… энэ ролиие сезон соо табигдаhан … жэгүүдэй рольнуудhаа эгээн эр… мынь гэжэ тоолоhон байха.

Хэр тиигэбэшье Шекспирэй «Х… басага номгоруулга» гэhэн зүж… Катеринын, Леоновой «Ородой ой» … жэ зүжэгтэ арба наймататай Поля б… ганай образуудые хүсэл hайнаар … руулжа бираагүй гэжэ тэмдэ… мээр. Юуб гэхэдэ, артисткын өөр… онсо абари зан, тэрэнэй артистич… бэлиг шадабаринь таараагүй.

Мүнөө үе сагай темэдэ зорюу… даhан В. Халматовай «Базарай бү… В. Розовой «Түрын болохо үдэр» … hэн аллирхуу удхатай пьесэнү… В. Амханова хэр зэргэ наадааб … асуултай. Оюун хүнгэн ябадал … гажа, ханилhан нүхэрөө таня… ябатараа хадамда гараад, үхибү… болоhон хойноо гансаараа ү… Тиин алдуугаа мэдэржэ, үсэл зо… гойгоор оролдоhоной ашаар hург… дүүргээд, арад зондоо туhатай а… хэрэг хэжэ эхилнэ. Харин Нюра б… ган үни удаан хадамда гарангүй … башье, түрын болохо үдэр өөры… алдуу мэдэржэ, нүхэр болохо хү… арсана. Элэ хоёр басагадай аяг … халаа хатуу зоригтой хүнүүдэй … хэл маяг харуулна гээшэ.

Монгол драматург Ойдобой «Д… худалч» гэhэн комедийнэ hониг… той зүжэг дотор В. Амханова П… хүгшэнэй роль ехэ тааруу зохи… гүйсэдхэжэ, харагшадай анхарал… таа. Пагма хүгшөө үргэжэ аб… Алимаа басагаяа алта мүнгөөр хү… даха гэжэ байhаар сэсэн Сэнга… үгэдэ ороод, өөрөө баян хитадай … ганиинь болошоно. Буряадай др… тическа театрай сендэр дээрэ и… драматург Федерико Гарсиа Л… гэгшын «Дом Бернарды-Альбых» … hэн зүжэг hонирхолтойгоор ха… лаглаhан юм.

Энэ пьесэ дотор хатуу шанга … нотическа хаалта доро байhан … нарда Альбын гэр бүлын баса… хуби заяан дарлалтын урдаhаа … гүүсэн бодоhон доторой тэмсэ… руулагдана. Тус зүжэгтэ Вален… Амханова Мартирно боложо на…

Дээрэ дурсагдаhан рольнууд т… дэлгэрэнгыгээр хэлэхын огто ар… гээшэ. Харин hүүлэй жэлнүүдтэ… тистка Н. Галановай «Жар… А. Бальбуровай «Хубисхалай … соогуур», Н. Дамдиновай «Үнгэ… хэрэг» гэhэн пьесэнүүдэй гол … рольнуудые гүйсэдхэжэ ябана. … hээ урид хэлэгдэhэн зүжэгү… рольнуудые урагшатайгаар гүйс… жэ, олониитэдэ яhала мэдээжэ … hон артистка Валентина Амха… Буряадай АССР-эй габьяата арт… гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Ва… тина Амханова залуу, тэрэнэй н… ха, арад зондо харуулха образуу… лээдгүй олон гээшэ аабза.

К. БУБЕЕ…

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буря… АССР-эй габьяата артистка … лентина Амханова драм… Виктор Розовой «Түрын бол… үдэр» гэhэн зүжэгтэ Нюрын … до наадажа байха үедөө.

Японодо болоhон hунгалтын дүнгүүд

ТОКИО, ТАСС-ай корреспондент Б. Гавриленко иигэжэ мэдээсэнэ: Японой парламентын дээдэ палатада дэбжүүлэгдэhэн 126 депутадай hунгалтын дүн июлиин 9-дэ гаргагдаба. (Энэ hунгалтада 250 hууритай тус палатын тэн хахадынь шэнээр hунгагдаа).

hунгалтада Японой Коммунис парти ехэ амжалта түйлаба. Дээдэ палатада Компартиин дүрбэн депутат шэнээр hунгагдажа, мүнөө хамта дээрээ 7 hууритай болобо. Японой Компартиин кандидадуудта дуугаа үгэhэн хүнүүдэй тоо улам олоноо.

Гүрэнэй засаг барижа байhан либерально-демократическа парти hунгалтын урда тээ ээлжээ байhан 71 hууря абажа шадаагүй. Тус парти энэ hунгалтаар 69 депутадые оруулжа, мүнөө дээдэ палатын шэнэ составта 137 hууритай болоо. hунгалтын урда тээ тэдэнэй hуури 139 байhан.

Японой социалис парти энэ hунгалтада амжалта туйлажа бирабагүй. hунгалтын дүнгөөр тус парти 8 hууряа алдаба. Хэрбээ палатын түрүүшын составта тус парти 73 hууритай hаа, мүнөө 65-нь үлөө.

Комэйто, демократическа социализмын партинууд hунгалтада өөhэдынгөө депутадуудай тооое олоноруулжа шадаба. Комэйто парти урдань 20 hууритай hаа, мүнөө палатын шэнэ составта 24 hууритай болоо. Тиихэдэ демократическа социализмын парти 6-най оронда 10 hуурида хүртэбэ. Бэеэ даанхай бусад партинууд дээдэ палатын шэнэ составта 7 hуури эзэлжэ шадаа.

Бомбо хаяхань улам олошорно

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамда Америкын империалистнуудай сэрэгэй гэмтэ ябадал хэжэ байhан ушарые тодорхойлхо талаар комиссиин мэдээнэй ёhoop, июнь hара соо Америкын авиаци Вьетнамай Демократическа Республикада бомбо хаялгаяа улам үргэдхөө. Үнгэрhэн июнь hарада бомбо хаялгада 5.200 самолёт ниидхүүлэгдээ. Энэнь май hарынхиhаа 500 ниидэлгээр дээшэлhэн болоно.

Июнь hарада ДРВ-гэй газар дээрэ фугасна 35.000 бомбо (майда — 21.800), удаан байжа тэhэрдэг — 6.500 (майда—5.000), шаригтай—630.000 (майда — 250.000) бомбо хаягдаhан байна.

Июнь hарын туршада Нгеан, Куангбинь, Хатинь провинцинуудта, мүн Виньлиниин районой хүдөө ажахын 120 кооператив, дүрбэн больница, гурбан hургуули, уhа сөөрэмэй 9 хаалта болон бусад түхеэрэлгэнүүд буудагдаhан байна.

20-дохи параллелиин хойгуур оршодог ДРВ-гэй провинцинууд, тэрэшэлэн Ханой, Хайфон городууд дээгүүр американ самолёдууд тагнуулай ниидэлгэ үдэр hүнигүй хэжэл байhан зандаа.

ХИЛЫН САANAhAA

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Коммунистнуудай зэргэдэ абтана

ПАРИЖ, июлиин 9. (ТАСС). Франциин Коммунис партиин Эро департаментдахи федерациин эмхидхэhэн hайндэрэй үедэ 122 хүн Франциин Коммунис партиин гэшүүн болохо гүйлтатайгаар мэдүүлгэ бариба. Энэ hайндэртэ 15 мянган хүн хабаадаа. Франциин Компартиин Политбюрогой гэшүүн Жак Дюкло тэндэ сугларагшадай урда үгэ хэлэhэн байна.

Англи шэнэ урьhаламжа абахань

ЛОНДОН, (ТАСС). Баруун оронуудай түбэй банкнуудай эрхилэгшэдэй зүблөөн Базельдэ боложо дүүрэбэ. Эндэ фунт стерлингын сэнгые үргэхэ зорилготойгоор Англида 2 миллиард доллар шэнэ урьhаламжын үгтэхэ болоhон тухай мэдээсэл Лондоной биржэ дээрэ саг дары дуулдаба.

Гэбэшье энэ шэнэ урьhаламжын Англиин уласхоорондын мүнгэн түлбэриин бэрхэшээлтэ байдалые сайаруулха байhанда хэншье найданагүй.

Национальна фронтын туг—Кхесань дээрэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлжэ байhан Арадай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Кхесаниин гол хэрэм болохо Такониие июлиин 9-дэ гүйсэд хипалтадаа абаба. Тэндэ американ сэрэгүүдэй ехэ бааза байhан, американ эзэмдэгшэд эндэhээ тэрьелбэ.

ВИА агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, Урда Вьетнамай арадай сүлөөрэлгын фронтын туг энэ провинцида мандуулагдаба.

ООН-до Камбоджын эльгээhэн бэшэг

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Камбоджын ООН-дохи саг үргэлжын түлөөлэгшын ООН-ой штаб-байрада тарааhан бэшэг соо Камбоджын тосхондо Америкын агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй хорото муухай шэнэ добтолго хэhэн тухай хэлэгдэнэ.

Июниин 29-дэ америкын хоёр вертолёт Урда Вьетнамай хилэдэ дүтэ оршодог Камбоджын тосхоной хүн зониие пулемёдоор буудаа. Энэ добтолгоhоонь 14 хүн, тэрэ тоодо эхэнэрнүүд болон үхибүүд алуулhан байна.

Америкын агаарай сэрэгэй хүсэнэй Камбоджын газар дайдада хорото муухайгаар добтолгые болюулха талаар хэмжээ абахые Камбоджын правительство ООН-ой генеральна секретарьдые гүйнa.

Мүр сараагаа балартуулна

ТОКИО. (ТАСС). Японодо байhан американ сэрэгэй командовани энэ ороной газар дээгүүр сэрэгэй ашаа зөөжэ байhанаа хүн зонhоо нюуха хэмжээнүүдые абана. «Иомиури» газетын мэдээсэhэнэй ёhoop, энэ зорилгоор байгша оной июнь hарада Американ сэрэгэй командовани автомашинануудай кузов дээрэ бэшэгдэhэн «США», «реактивна самолёдуудай түлишэ» гэhэн үгэнүүдые шэрээр будан үгы хэхэ гэhэн захиралта үгөө. Тиин түлишын материалнуудай складhаа сэрэгэй бааза болон түмэр замай станци хүрэтэр гүйлдэдэг автомашинануудта бэшэгдэhэн дурсагдагша үгэнүүд мүнөө үгы болонхой.

Японой газар дээгүүр сэрэгэй ашаа зөөдэг маршрудаа нюуха талаар Америкын командованиин энэ hэдэлгэ Японой гүрэнэй түмэр замай захиргаантай зүбшэгдэhэн байна.

Ээрхэг түримхэйшүүл олоор алуулна

БЕЙРУТ, июлиин 9. (ТАСС). Израилиин эзэмдээд байhан Газы болон Иордан мүрэнэй эрье шадар үнгэрhэн hара соо араб партизануудай хэhэн 11 добтолгын үедэ Израилиин 150 солдат алуулhан, 188 солдат шархатаhан байна. Палестинын «Национальна сүлөөрэлгэ» гэжэ организациин толилhон мэдээн соо энэ баримта хэлэгдэнэ.

Араб партизанууд Израилиин сэрэгэй олон тоото техникэ, тэрэ тоодо 21 бронемашина, нэгэ бронетранспортёр үгы хээ, Израилиин сэрэгэй хоёр лагерь галдаhан байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерт…

Нэгэдэхи хуудаhанда: «hу… линн халуун хаhа» гэhэн ту… бэшэг. Багшанарай Бүхэсою… съездэ хабаадаhан Социа… Ажалай Герой Н. Н. Номтоев… хөөрэлдөөн. ТАСС-ай матери… нууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Парт… на ажабайдал» гэhэн рубрика… ро статья. Түрэл орон доторх… «Арадай зөөриие арад сахи… гэhэн гаршаг доро материалну…

Гурбадахи хуудаhанда: «Х… шухала бэшэг» гэhэн В. Новат… вай статья. Хилын саанаhаа … hэн мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Л. Н… тинагай статья. Нютаг нюта… hонин. Спорт. Сонсхолнууд.

САГАЙ УЛАРИ…

Улаан-Үдын авиаметстан… мэдээсэhэнэй ёhoop, мүнөөдэр … публика доторнай үүлэтэйшэг… ха. Зарим газарта саг зу… аадар, бороо орохо, баруун х… hoo hулаханаар hалхилха. 21… градус, Улаан-Үдэдэ 23—25 … дус дулаан байхаар хүлеэгд…

Июлиин 12—13-най үдэрн… үүлэтэйшэг байха, бороо ор… гүй, хойто аймагуудта 18-… бэшэ нютагуудта 23—28 гр… дулаан байхаар багсаагдана.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ…

Болоhон ушар

АЮУЛhАА АБАРАГДАБА

Амаралтын нэгэ үдэр. Бэшүүр тосхоной түбтэ тогтоогдоhон бассейнэй эрьедэ хүнүүд олоороо сугларжа, уhа умбан тамарбал. Тиигэжэ байтар hурагша Маша Савельева уhанда хүлөө алдажа, шэнгэжэ эхилхые забдан, бултагал гээд лэ харагдахаяа болишоно. Тэрэ үедэ уhанай эрье дээрэ байhан Алексей Петрович Юрьев хубсаhатайгаа уhа руу гүйжэ ороод, тэрэ басаганай ами наhа абарба.

Тиигэжэ барилга-хабсаралгын 4-дэхи управлениин начальник нүхэр Юрьев Маша басагые уhанай аюулhаа абаржа, баясхаланда хүртэhэн байна.

В. БОРИСОВ.

ДАЙНАЙ ТОО БҮРИДХЭЛЬӨӨ

Дэлхэй дээрэ болоhон бүхы дайнуудай эгээн ужаг удаан дайн хаана болооб гэхэдэ, Англи Франци хоёрой хоорондо болоhон дайн зуун жэлэй дайн гэжэ тоологдоно. Тэрэ дайн 1338 онhоо 1543 он хүрэтэр 115 жэл соо үргэлжэлhэн юм.

• • •

1496 онhоо хойшо мүнөө хүрэтэр оройдоо 230 жэл соонь дайгүй амгалан саг байhан гэжэ тоологдоно. Бэшэ сагуудтань эндэ тэндэхэнэ дайн боложол байhан байна.

* * *

Дэлхэй дээрэ эгээл үсөөн армитай гүрэн гэхэдэ, Сан-Марино болоно. Тэрэ гүрэн оройдоо 11 хүнэй тоотой армитай. Тииhээ тиитэр Исландида ба Лихтенштейндэ арми юрэдөөшье үгы юм.

(Календарьhаа абтаба).

Манай адрес, телефонууд…

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-5… приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—… 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7… отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-3… 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности … строительства—61-35, советского строительства и быта—69-5… культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, … формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин… бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати при С… вете Министров БурАССР

Н-01666. Зак. № 613.